

ARBETAR MAKT

nr 2·76
Årg.5 2kr

BEKÄMPA RELIGIONEN!

Det finns inga
genvägar.
Överge andarna!
**GE DIG PÅ
KAPITALISMEN!**

sid 607

KROSSA IMPERIALISMEN!

OMAN sid 11

CHILE sid 3

ANGOLA sid 2

KUBA-SPÖKE FÖR IMPERIALISTERNA

Ett spöke hotar världen, den proletära internationalismens spöke. Det har dykt upp som en gengångare från 1936 och Spanien. Alla den gamla världens makter har sammansvurit sig i en helig allians för att utdriva detta spöke: Kissinger och Mao, Bohman och Palme, liberaler och SKP:are, alla fördömer de att kubanska trupper finns i Angola för att med vapen i hand kämpa mot imperialismen i skepnad av FNLA och UNITA eller trupper från Zaire och Sydafrika samt legoknektar från alla världens hörn.

Att FNLA och UNITA verkligen är agenter för imperialismen har vi visat på i Arbetarmakt nr 12/75. Under de senaste månaderna har de visat detta i praktik och i ord många gånger om, genom att acceptera trupper från det rasistiska Sydafrika och ett öppet stöd från USA.

Det sovjetiska stödet till MPLA då? Är inte det uttryck för rysk imperialism? För det första är Sovjet inte någon kapitalistisk stat, och kan därför inte vara imperialistiskt. Men ut utan tvekel är den sovjetiska statsbyråkratin ute efter att skaffa sig såväl politiskt inflytande som ekonomiska fördelar varhelst de kan i världen. Oavsett om landet heter Vietnam eller Angola. Därav kommer sig det massiva stödet till MPLA. Men även om vi måste förklara och kritisera orsakerna till stödet, så finns det ingen anledning att kritisera stödet som sådant. MPLAs väpnade kamp är en kamp som försvagar imperialismen och därmed kapitalismen. (Revolutionen i Portugal är ett exempel på detta) En seger för MPLA innebär bättre levnadsförhållanden för de arbetande klasserna i Angola i fråga om saker som hälsovård, utbild-

ning m.m. Men det innebär också en utveckling av de ekonomiska och sociala strukturer i riktning mot mer avancerade och kollektiva former för produktion, vilket i sin tur på sikt skapar förutsättningar för en socialistisk revolution. Detta även om ett statsbyråkratiskt samhälle måste bli ett nödvändigt mellansteg.

Det finns inte heller någon anledning att fördöma de kubanska truppernas närvaro och kamp i Angola, tvärtom vi stödjer det. De deltar tillsammans med MPLA i kamp mot de gemensamma fienderna. Och det är klart att socialdemokratin idag fördömer en sådan handling, liksom man under trettitalet hotade de svenska spanienfrivilliga med fängelse. Det är inget annat än hyckleri att stödja MPLA:s kamp men fördömma stödet från Kuba. Om trupperna från Kuba är frivilliga eller regulgära, om trupperna kommit till Angola

på Sovjets, kubanernas eget eller bådas gemensamma initiativ har liten betydelse för den faktiska striden.

Att kubanska trupper slåss på MPLAs sida utgör ett exempel på *hur* kampen mot imperialismen kunde föras. De kubanska trupperna visar att kampen mot imperialismen är gemensam även om den förs i olika världsdelar. Så även om kampen i Angola inte idag står mellan proletariat och bourgeoisie, och trots att den sovjetiska och kubanska byråkratin stöd till MPLA *inte* kan rubriceras som proletär internationalism - därför att en sådan måste utvecklas av arbetarklassen själv - så innebär det dock ett exempel på *hur* en verkligt proletär internationalism kunde fungera. Det är också bl.a därför alla den gamla världens makter sammansvurit sig mot Kubas stöd till MPLA.

KOMMUNISTISK FÖRNYELSE?

Nyligen har det franska kommunistpartiet (PCF) haft kongress. Den tilldrog sig en hel del uppmärksamhet, genom att den sades markera inledningen av en ny period för partiet. "Den knutna nävens politik" skulle förvandlas till "den öppna handens". Mera konkret innebar detta att man avslutade stryka begreppet "proletariatets diktatur" ur programmet och att man kritiserar övergrepp mot de demokratiska fri- och rättigheterna i Sovjet. Dessutom betonar man vikten av samarbete med borgerliga grupper.

PCF beträder med andra ord samma väg som det Italienska kommunistpartiet tillsammans med det Spanska redan påbörjat. I Italien har partiledaren Berlinguer lanserat den "historiska kompromissen" som innebär ett samarbete mellan de krafter te mellan de "krafter som samlar och representerar det italienska folkets stora majoritet". Berlinguer syftar alltså till ett samarbete med de kristliga demokraterna. I Spanien är PCE i full fart att bygga upp en folkfront, och även där vill man ha med kristdemokraterna.

I själva verket är inget av det som nu upplevs som "förnyelse" och "brytning med Moskva" några nyheter. Exempelvis så slopade vårt eget VPK termen "proletariatets diktatur" strax efter kriget. Kritik av Sovjetunionen har många västeuropeiska kommunistpartier sysslat med sedan slutet av 60-talet.

Och samarbete med borgerliga partier proklamerades redan 1935 som en generallinje av ingen mindre än Kominterns lille rorsman Dimitrov.

Inget nytt under solen alltså. Men ändå innebär det starka betonandet av denna politik från PCF:s, PCI:s och PCE:s sida en ny inriktning. Medan kritik av Sovjet och slopandet av begreppet "proletariatets diktatur" tidigare var *opportunistiska* och *taktiska* manövrar (vilket också Portugals Kommunistiska Partis beslut att stryka "proletariatets diktatur" var), så är de nu ett uttryck för en ny *strategi*. Man satsar på att finna sig tillrätta inom det kapitalistiska samhällets ramar istället för att bryta ner det till förmån för ett statsbyråkratiskt samhälle efter Sovjetunionens modell.

För vad innebär beslutet att stryka "proletariatets diktatur"? Ja, även om vi inte lägger samma innebörd i begreppet som leninisterna (vi menar att det innebär arbetarklassens direkta kontroll och behärskande av samhället, dvs *arbetarmakt* till skillnad från leninisternas *partimakt*), så innebär slopandet att såväl socialismens innebörd som kapitalismens verkliga karaktär fördunklas. När PCF:s ledare Marchais talar om att fördjupa demokratin, så innebär det att han erkänner att det råder just demokrati och inte "kapitalets diktatur" under kapitalismen. En minst sagt skönmålning av dagens samhälle.

Att förneka att arbetarklassen efter en socialistisk revolution ska vara den härskande klassen innebär också att man försöker avskaffa klasstänkandet. Man erkänner inte borgarklassen som den härskande och arbetarklassen som den utsugna klassen.

Och eftersom det i PCF:s, PCI:s och PCE:s ögon inte finns några klasser, blir inte heller socialismen något som är skilt från kapitalismen, arbetarklassen förlorar sin innebörd. Istället blir socialismen en "avancerad demokrati", och en parlamentarisk sådan. Naturligtvis tänkte PCF acceptera borgerliga partier efter "socialismen" - eftersom man inte ser kapitalismen som en minoritetsdiktatur, och socialismen som en majoritetsdiktatur så kommer man inte att motarbeta dom som vill återinföra minoritetsdiktaturen.

Vi har naturligtvis inget emot att PCF kritiserar Sovjet, tvärtom. Men vi menar att deras kritik är långt ifrån tillräcklig. Den är endast riktad mot enskilda missförhållanden, inte mot det system som orsakar förtrycket och terrorn.

Som vi ser hänger alltså avskaffandet av "proletariatets diktatur" samman med viljan till samarbete med borgarna.

Och samarbetet med borgarna? Kan det ha någonting att göra med det som sägs i detta citat av Marchais?: "Vårt parti är nu, liksom det italienska kommunistpartiet, intresserat av att få en plats bland landets styresmän".

Vi marxister hävdar att orsaken till politiska motsättningar finns att söka hos ekonomiska och sociala förhållanden. Det är också fallet med motsättningarna mellan Moskva och de europeiska kommunistpartierna.

Sedan slutet av 60-talet har kommunistpartiernas sociala profil markant förändrats. En mängd personer från de växande mellanskikten har anslutit sig. Speciellt markant är detta i Italien, där dessa fullständigt dominerar ledningen. Det är dessa som har intresse av att "få en plats bland landets styresmän". De har anslutit sig till kommunistpartiet (och socialistpartiet) därför att de varit intelligenta nog att förstå att en liberal politik inte kan lösa de ekonomiska problemen som kapitalismens kris utsätter västvärlden för. Det är inte för inte som Fiat-chefen Agnelli kräver plats för PCI i regeringen...

Från att bli en uttryckt den statsbyråkratiska härskande klassens önskan att utbreda sin ideologi även i de kapitalistiska staterna, har kommunistpartierna, pga förändringarna i dess sociala bas, i sin tur orsakad av kapitalismens utveckling, förändrats till att bli reformistiska, inomkapitalistiska, socialdemokratiska partier. Därigenom kommer de också i motsättning till partierna i de statsbyråkratiska staterna.

FÖR EN REVOLUTIONÄR RÖRELSE!

Det finns inget socialistiskt land på jorden. I inget land har arbetarklassen makt över sin situation. I inget land ligger produktionen i händerna på dem som producerar.

De stater som kallar sig socialistiska uppvisar vitt skilda former av maktutövning. Där finns statskontrollerad kapitalism, som i Algeriet, och makt utövad av en partibyråkrati, som i Sovjet, Kina och öststaterna. Den sistnämnda formen för samhällsorganisering kallar vi för *statsbyråkrati*. I en sådan stat ligger den beslutande makten hos en byråkrati, hos ett parti. Arbetarklassen som klass står utanför det avgörande inflytandet över utformningen av sitt liv.

Vi förnekar naturligtvis inte att förhållandena för stora delar av befolkningen förbättrats avsevärt i länder som Sovjetunionen och Kina, om man jämför med hur det var före revolutionen. Statsbyråkratin har förmågan att bättre och snabbare utveckla produktivkrafterna än de förkapitalistiska förhållanden som rådde och råder i stora delar av världen.

Men vi menar att statsbyråkratin inte är någon lösning på sikt. Det socialistiska samhället är det enda som på allvar kan förbättra människans situation och leda fram till dess slutgiltiga befrielse genom kommunismen. Statsbyråkratin är därför onödig och ett steg bakåt i den utvecklade kapitalistiska delen av världen. Och den enda kraft som kan genomföra och befästa den socialistiska revolutionen är arbetarklassen, genom sin självständiga kamp och kollektiva maktutöv-

För att genomföra den socialistiska revolutionen krävs att arbetarklassen är organiserad och förberedd. Det innebär bl a att de mest medvetna i klassen, arbetaravanguardet, är organiserat i en revolutionär organisation. Denna organisering måste innebära något helt annat än det leninistiska Partiet. Leninisternas teori och praktik som innebär organisatoriskt ledarskap, facklegalism, parlamentarism och nationalism, måste ersättas med organisk ledning, självständig kamp och organisering, antiparlamentarism och internationalism.

Vi menar att det idag inte existerar någon konsekvent revolutionär organisation, och har därför tagit som vår uppgift att bidra till skapandet av en sådan. För oss innebär detta tre huvuduppgifter:

att framhålla vad socialismen innebär: arbetarklassens direkta styrande av samhället genom sina *egna organ: arbetarmakt och inte partimakt*.

att framhålla den för socialismen nödvändiga självständigheten hos arbetarklassen, en självständighet såväl i förhållande till den borgerliga

staten, den reformistiska rörelsen och fackföreningarna som till mer eller mindre revolutionära organisationer. Denna självständiga organisering tar sig idag uttryck i strejkkommittéer och stormöten. Vi propagerar och verkar också för en självständig organisering av de mest kampberedda arbetarna i arbetsplatskommittéer.

att framhålla att socialismen kräver en *total revolution*: bl a måste förhållandet man-kvinna-barn befrias från de förtrycksmekanismer som nu återfinns där; arbetsdelningen måste bekämpas och uppdelningen på beslutsfattare och verkställare av besluten måste upphöra.

Socialismen kräver alltså en ny män-

niska: inriktad på samarbete och deltagande istället för konkurrens och ålydande.

Vi inser nödvändigheten av att de tankegångar som utgör våra huvuduppgifter förankras hos den revolutionära klassen - arbetarklassen. Vi arbetar därför med att sprida dessa idéer hos främst arbetaravanguardet. Vi strävar efter att förankra vår organisation i arbetarklassen, för att lära av och delta i klassens kamp, men också för att utveckla den spontana kampen till en medveten kamp mot kapitalet.

tidningen

ARBETARMAKT

utges av Förbundet Arbetarmakt

Årgång 5, Nummer 2 1976 (36)

Adress: Tidningen ARBETARMAKT
Box 9028
102 71 STOCKHOLM

Telefon: 08/ 68 46 79

Prenumeration för 12 nummer:

Vanlig prenumeration 30:-
Stödprenumeration 50:-
Garantiprenumeration 100:-

Postgiro vid prenumeration: 38 13 00-3

Postgiro vid redovisning, omdufsförsäljning: 20 21 02-0

Postgiro vid beställning av enstaka nummer: 20 75 76-0

Postgiro till STÖDFONDEN: 23 71 77-1

Tryck: AB Prinkipo Offsättryck
Stockholm Januari 1976

Ansvarig utgivare: Helena Bertilsson

Detta nummer presslagt den 16 februari.

Manuskript och illustrationer till nästa nummer ska vara redaktionen tillhanda senast den 10 mars.

Eftertryck medges endast med angivande av källan.

Argentina: VÄPNAD ARBETARKAMP MOT TERROR OCH FÖRTRYCK

Sedan Juan Péron dog i juli 1974 har klasskampen i Argentina skärpts kraftigt. Av Pérons "nationella endräkt" återstår idag i stort sett bara ruiner. Den nuvarande presidenten Isabel Peróns allt mer desperata försök att återuppväcka den "nationella eran" har lidit svåra nederlag. Sakta men säkert närmar sig Argentina de avgörande klasstriderna. Då kommer den väpnade kampen att utbredas i nationell skala och huvudmotsättningen mellan arbetarklass och borgarklass att utvecklas till ett regelrätt klasskrig.

Bakgrunden till klasstriderna i Argentina berättade vi om i Arbetarmakt 10-75. Nedanstående artikel beskriver händelseutvecklingen efter stälverarbetarstrejken i Villa Constitución våren 1975.

Den väldiga strejkväg som svepte över Argentina våren och sommaren 1975 framtvingade en rad av regeringsombildningar. Bland annat tvingades den innerligt avskydde reaktionären och socialministern Lopez Rega ur regeringen och i landsflykt. Han och hans handgångna har efter flykten avslöjats som politiskt och ekonomiskt ansvariga för terrorbandet AAA (antikommunistiska alliansen) som än idag, utan åtgärder från regeringen, härjar fritt.

Antalet politiska mord och politiska fångar har ständigt ökat. Terrorn mot arbetarklassen och vänstern är fruktansvärd. Idag utförs i genomsnitt fem å sex politiska mord dagligen, och merparten utförs av AAA. Antalet politiska fångar uppgår enligt inofficiella källor till ungefär 5000. Inget tyder på att denna utveckling kommer att brytas inom den närmaste framtiden.

Den argentinska borgarklassens, och regeringens, förtryck av arbetarklassen är idag större än någonsin. Under 1975 uppgick inflationen till ca 300 procent, och under samma tid sjönk arbetarnas reallön med ca 50 procent. En sådan ekonomi kan på sikt naturligtvis bara leda till en sak: total bankrutt.

Det vet också borgarklassen, och den rustar sig både militärt och ekonomiskt. Lagstiftningsvägen söker man i största möjliga utsträckning få arbetarklassen att betala krisen. Och med regeringens goda minne rustar man sig militärt. En militärkupp av "chilensk" typ är alls inte otänkbar. Många framstående företrädare för regeringen och borgarklassen förespråkar också en sådan "lösning" av krisen.

Arbetarnas och lantarbetarnas svar på förtrycks och våldsvägen har inte uteblivit. I flera viktiga områden har den väpnade kampen ställts på dagordningen. I den stora sockerproducerande provinsen Tucumán i norra

Argentina pågår sådan kamp sedan mer än ett år tillbaka. Arméns desperata ansträngningar att kväsa upproret har hittills inte krönts med några större framgångar. Landsbygdsgerrillan (ERP) och lokalbefolkningen håller alltjämt stånd mot en materiellt vida övermäktig militärmakt. Regeringens målsättning från den 9 februari i fjol, att

tima samarbete med regeringen och imperialismen kan vara den gnista som tänder arbetarnas uppror. Argentinska CGT:s inträde i CIA-understödda Fria Fackföreningsinternationalen uppfattas av många arbetare som en öppen deklaration om vilken sida byråkratin valt.

En viktig fråga gäller idag vilka arbetarklassen ska söka samarbete med i den avgörande strid som nu stundar. Och här kommer "vänstern" att ställas i blickfånget. Den tvivelsutan betydelsefulla organisationen PRT (Arbetarnas Revolutionära Parti) har efterhand intagit en allt mer opportunistisk och klassamarbetande inställning i den här frågan. PRT:s inflytande i den väpnade revolutionära fronten ERP kommer därför att ställas på många prov framöver.

Den närmaste framtiden kommer att ge svar på frågan om den argentinska arbetarklassens förmåga att utveckla en självständig kamporganisering på sina egna villkor.

Petrjtjenko!

I Sverige befinner sig solidaritetsarbetet för de argentinska arbetarnas kamp ännu i sin linda. Ett par tama försök att bilda någon slags Argentinskakommitté har tagits via Chilekommittén, men resultatet har blivit magert.

Arbetarkampen i Argentina står dock på en så hög nivå och har så stor betydelse för utvecklingen i hela Latinamerika, att den inte får bli bortglömd.

Är du intresserad av solidaritetsarbete för den argentinska arbetarkampen: skriv till Arbetarmakt, Box 90 28, 102 71 STOCKHOLM, så förmedlar vi breven till kamrater som försöker dra igång ett sådant arbete.

Chilejuntan sitter inte för evigt Fortsätt solidaritetsarbetet

Chile idag. Våldsam inflation. Arbetslösnet. Strejker och sabotage i industrin. Motsättningar i borgarklassen och militärledning. Internationell isolering.

Chile är ett land som hålls ihop med vapenmakt och våldsamt förtryck. Stödet från USA, Världsbanken och Kina ger bara bottenkylla i den ihålliga ekonomin och har ingen verkan alls mot det chilenska folkets motstånd.

Efter en relativt "lugn" period har förtrycket och terrorn de senaste månaderna ökat starkt. Den genomsnittliga arbetslösheten är 30 procent och 70-80 procent i ex stålindustrin. Vänstern jagas alltmer desperat. Ekonomin är katastrofal.

T o m i militärledningen ökar motsättningarna. Tio generaler har krävt Pinochets avgång.

Stora delar av borgarklassen vill ha en mera "liberal" regering, som kan garantera produktion och profit.

I arbetarklassen organiseras motståndskommittéer. Folkliga matsalar försöker garantera existensminimum, och ger möjlighet till självorganisering. 45 fackförbund, mot 60 före kuppen, anses fungera, underjordiskt.

Kyrkan radikaliseras snabbt efter krossandet av "Fredskommittén".

Det avgörande slaget kommer säkert att dröja, men utvecklingen är entydig: arbetarklassen och motståndsrörelsen stärker sina positioner, och juntans situation blir alltmer ohållbar.

Solidariteten

Detta gör utsikterna för ett framgångsrikt solidaritetsarbete goda. I månadsskiftet januari-februari hade svenska Chilekommittén sin tredje kongress. Uppgiften var att värdera det bedrivna solidaritetsarbetet och lägga uppriktlinjerna för framtiden.

nytt förtryckarsamhälle efter gorilladiktaturen. Kampen gäller socialism. Det är därför naturligt och riktigt, att Chilekommittén har målet socialismen inskrivet i plattformen. Bara ett fåtal förvirrade själar har därför något emot denna självklarhet. En förkrossande majoritet på kongressen försvarade plattformen.

»Latinamerikaperspektivet«

Utvecklingen i Chile är mycket beroende av vad som händer i övriga Latinamerika. Diskussionerna på kongressen visade att det finns en hög medvetenhet om detta i Chilekommittén. Och även om det inte togs några resolutioner om detta, bör "latinamerikaperspektivet" komma till bättre uttryck i det konkreta solidaritetsarbetet.

Frågan om var de insamlade pengarna ska gå har skapat motsättningar inom Chilekommittén. Och även om denna fråga inte är avgörande för kommitténs verksamhet, den politiska inriktningen är trots allt viktigare, är den inte oviktig. Förbundet Arbetarmakts aktivister i Chilekommittén har förespråkat att det ekonomiska stödet ska gå till den aktiva motståndskampen *inne* i Chile. Inte till olika partier *utanför* landet. Uppgiften att få pengarna till rätt adress i Chile är svår, men inte omöjlig. Från att ge de insamlade medlen till partierna genom ett kontor i Havanna på Kuba, anser vi att det är åtminstone en halv seger när hälften av dem i fortsättningsen ska gå till motståndskommittéer och konkret projektstöd, av typen folkliga matsalar.

Inriktningen på arbetarklassen

Av diskussionerna om arbete i Sverige var den om inriktning på arbetarklassen den viktigaste.

Vi anser dock att den i alltför stor utsträckning tog fasta på fackförenings-

att konkret gå in på hur Chilekommittén skall lyckas mobilisera *arbetarbaser* för ett aktivt solidaritetsarbete. I Sverige, liksom i Chile, är det ju som bekant arbetarna som genom arbetardemokratiska organ och beslut bäst omsätter och utvecklar den proletära internationalismen i handling. Inte fackföreingsbyråkratin och diverse halvskumma figurer i dess vegetation! På kongressen var det endast delegater som var dubbelorganiserade i Förbundet Arbetarmakt som påtalade detta viktiga förhållande.

Valet av den nya nationella styrelsen föregicks av diverse mygel. Styrelsen består av 19 personer + suppleanter. Folk från i huvudsak VPK och FK (Förbundet Kommunist) förordade röstning på en hel styrelse, dvs. om man inte röstade på exakt 19 personer var röstsedeln ogiltig. Detta innebar att delegater måste rösta på folk de inte alls kände till för att "fylla" listan. Dessutom måste man se detta förfaringsätt som ett hot mot tendensfriheten. En minoritetstendens har på detta sätt mindre möjligheter att göra sig gällande.

Partimygel

Vid valet till styrelsen och den strax därefter följande debatten om ett uttalande till stöd för Chileflyktingar som kommit till Sverige från Rumänien, nådde "vänsterkåbbet" och "korridorssnackandet" sitt klimax. I valet till styrelsen gjorde FK och VPK gemensam sak för att få in så många egna medlemmar som möjligt. Om det var denna överenskommelse som senare fick FK att rösta emot (!) ett stöduttalande för Chileflyktingarna från Rumänien låter vi vara osagt. Men nog upplevde vi detta tillvägagångssätt som om FK svek de latinamerikanska kamraterna!

Kongressen led av oerhörd tidspress, vilket ledde till att viktiga frågor inte hann behandlas. *Verksamhetsinrikt-*

ningen (!) var en av dom. Förslagen angående verksamhetsinriktning skickas ut i lokalkommittéerna för att sedan beslutas av styrelsen. Vilken betydelse remissen ska få beslutas dock inte. Detta tillsammans med att en mängd motioner, bl a *bojkottfrågan*, hänsköts till styrelsen, pådar inte gott för den framtida interna demokratin.

Diskussionerna i anslutning till verksamhetsinriktningen har främst rört sig kring bojkott, arbetsplatsinriktning och Latinamerikaperspektivet.

Vi anser att kongressen, trots alla dess brister, pekade i rätt riktning: mot ett ännu kraftfullare, politiskt medvetet och mer arbetarinriktat solidaritetsarbete. Kongressen vittnade om att en betydande majoritet av Chilekommitténs medlemmar dragit betydelsefulla slutsatser av den gångna kongressperiodens arbete. Vi tänker då närmast på den förbättrade fördelningen av de insamlade medlen till motståndskampen, inriktningen på hela Latinamerika och solidaritetsarbetets intensifierade inriktning mot arbetsplatserna. Detta lovar gott inför framtiden, om än att vi är mycket kritiska till formerna för inriktningen mot t ex arbetsplatserna, som de kom till uttryck i en av de antagna motionerna om detta.

STÖD DET CHILENSKA FOLKETS KAMP MOT FASCISMEN - FÖR SOCIALISMEN

BEKÄMPA IMPERIALISMEN

STÖD MOTSTANDET - BOJKOTTA DIKTATUREN

FRIGE DE POLITISKA FANGARNA

För att komplettera den ofta splittade bild av klasskampen och verkliga händelser ger, kommer Arbetarmakt i några nummer framöver att ta upp industribranscherna i Sverige och de fackförbund som verkar inom dem. Vi kommer att ta upp sådana saker som ekonomiskt läge och utvecklingsmöjligheter, klasskampsnivå och erfarenheter, som vi anser bör spridas till alla arbetare. Vi börjar med en artikel om hur det är att arbeta inom pappersindustrin.

- Egentligen skulle det enligt lag vara förbjudet att tvinga iväg folk till jobbet en sådan här dag. Det är trettondagsafton, klockan närmar sig två, och för- och eftermiddagsskiftet byter av varandra. Ute skiner solen. Men det skiter naturligtvis pappersbruket i. En processindustri som pappersindustrin kräver helt enkelt kontinuerlig skiftgång, eller är det möjligt att organisera produktionen på något annat sätt?

Ja, ungefär så kan snacket pappersbruksarbetare emellan ofta gå. Och eftersom *samtliga*, också basarna, delar för- och nackdelarna med den kontinuerliga skiftgången, återkommer diskussionen om arbetstiderna och arbetets organisering ofta. Alla sitter vi liksom i samma båt (undantaget aktieägarna, direktörerna och de höga tjänstemännen - förstås). På något sätt upplever man sin situation som rätt olikartad ändå. Vem kan t.ex. *teoretiskt sett* resa på en enveckassemester var fjortonde dag, utan att för den skull behöva skubba från jobbet?

Fackförbundet

Pappers (eller Svenska Pappersindustriarbetareförbundet) är ett relativt ungt fackförbund. Det bildades först 1920, då arbetare på pappers- och massafabrikerna som ditills varit organiserade i Sägverks-, Grov- eller Fabriksarbetarförbundet slöt sig samman i ett förbund.

Speciellt stort har Pappers heller aldrig varit. När man hade som flest medlemmar (1961) uppgick inte medlemsantalet till mer än 52 000. Därefter har medlemsantalet sakta sjunkit, och är idag på 48 000. Avdelningarnas antal uppgår till ca 100, från att i början av 30-talet varit 169. För Pappers del är inte detta liktydigt med att storavdelningar o dyl bildats, eftersom varje fabrik i princip utgör en avdelning. Nedläggningarna, som följt av en rasande rationaliseringsiver, av pappers- och massafabriker är istället huvudorsaken. Avdelningar samarbetar inbördes genom åtta distriktsorganisationer.

Målsättning

Som två av förbundets uppgifter återfinns bl a "att verka för kontroll och bestämmanderätt i företagen" samt "att under demokratiska former genomföra produktionens socialisering och samhällets omdaning på socialistisk grundval."

Detta betyder *inte* - om någon skulle tro det - att Pappers skiljer sig nämvärt från övriga fackförbund, som inte har en "socialistisk" målsättning.

pappersarbetarens vardag: SKIFTGÅNG OCH LÅG LÖN

Kamptraditioner

Arbetarna inom pappers- och massaindustrin har visserligen en lång kamptradition bakom sig, men det betyder inte att facket för den skull skulle vara mer "kampinriktat" än andra fackförbund. Pappers roll är i praktiken identisk med de övriga fackförbundens; att upprätthålla produktionen och ta ansvar för den kapitalistiska ekonomin. I all synnerhet som en stor del av pappersindustrins produkter går på export, och exportindustrin som bekant är sossarnas, regeringens och fackförbundens speciella lilla ögonsten.

Som två av de mest betydelsefulla striderna i Pappers historia kan nämnas pappers- och massastrejkerna 1928 och 1932. Det var också i anslutning till dessa strider som Pappers, som ett av de sista fackförbunden, tvingades till att underordna sig de avtal, stadgar och klasslagar som LO förhandlat fram med SAF. Inte minst mötte kollektivavtalslagen från 1928 på ett omfattande motstånd inom Pappers. Förbundsledningen kom i praktiken att befinna sig i en permanent konflikt med sina medlemmar hela 30-talet, innan man lyckades genomdriva dessa avtal och stadgar. En sällsynt facklig företeelse i Pappers var

annars principen om beslutande medlemsomröstningar vid avtalsförhandlingar, som gällde ända fram till kollektivavtalslagens införande.

Särdrag

I och med att pappers- och massaindustrin i stor utsträckning är en processindustri med kontinuerlig drift, är naturligtvis problemen och frågeställningarna rätt olika t ex Metalls, där majoriteten av medlemmarna jobbar dagtid och i femdagarsveckor.

Bara en sådan sak som att kunna samla samtliga arbetare på en fabrik till ett gemensamt möte, skulle inte kunna gå att genomföra inom Pappers. Detta har naturligtvis inte bidragit till att öka den annars inom Pappers så sakta avsmalnade fackliga aktiviteten.

Organiseringen av arbetet är till stor del upplagt enligt lagarbetsprincipen. Arbetet vid de olika typerna av pappersmaskiner utförs i olika former av sk ansvarsgupper. Detta för med sig både för- och nackdelar. Den stora fördelen är det lag- och samarbete som *kan* utvecklas. Nackdelen är att bolaget *kan* utnyttja den enskilde jobbarens lojalitet med laget. I huvudsak

måste dock systemet betraktas som positivt.

Kampfrågor

De frågor som står i förgrunden för pappers- och massaarbetarnas kamp knyter i mångt och mycket an till det kontinuerliga skiftarbetet. Så t ex har kampen mot storhelgsdrift och för höjda helg- och nattersättningar länge stått i centrum för pappersarbetarnas kamp.

Grundlönen för dagens pappersarbetare är vidare en av de lägsta inom LO-området. Där jag jobbar varierar den mellan 16-18 kr/tim (beroende på vilket jobb man har), och lär inte överstiga 20 kr/tim vid något pappersbruk. Detta är naturligtvis helt otillräckligt. Vår grundlön/tim skall naturligtvis vara minst lika stor som en genomsnittlig industriarbetare inom LO-området.

Fr o m 1 februari -76 fick de i min avdelning, som jobbar kontinuerlig skiftgång en arbetstidsförkortning. Uträknat på hela året jobbar vi från detta datum 36 timmarsvecka. Vårt arbetsschema ser ut på följande sätt: först jobbar vi fyra nätter, därefter följer en dags ledighet och fyra eftermiddagspass. Sedan kommer ännu en fridag, varefter skiftcykeln avslutas med fyra förmiddagspass. När skiftcykeln avslutats följer sex dagars ledighet.

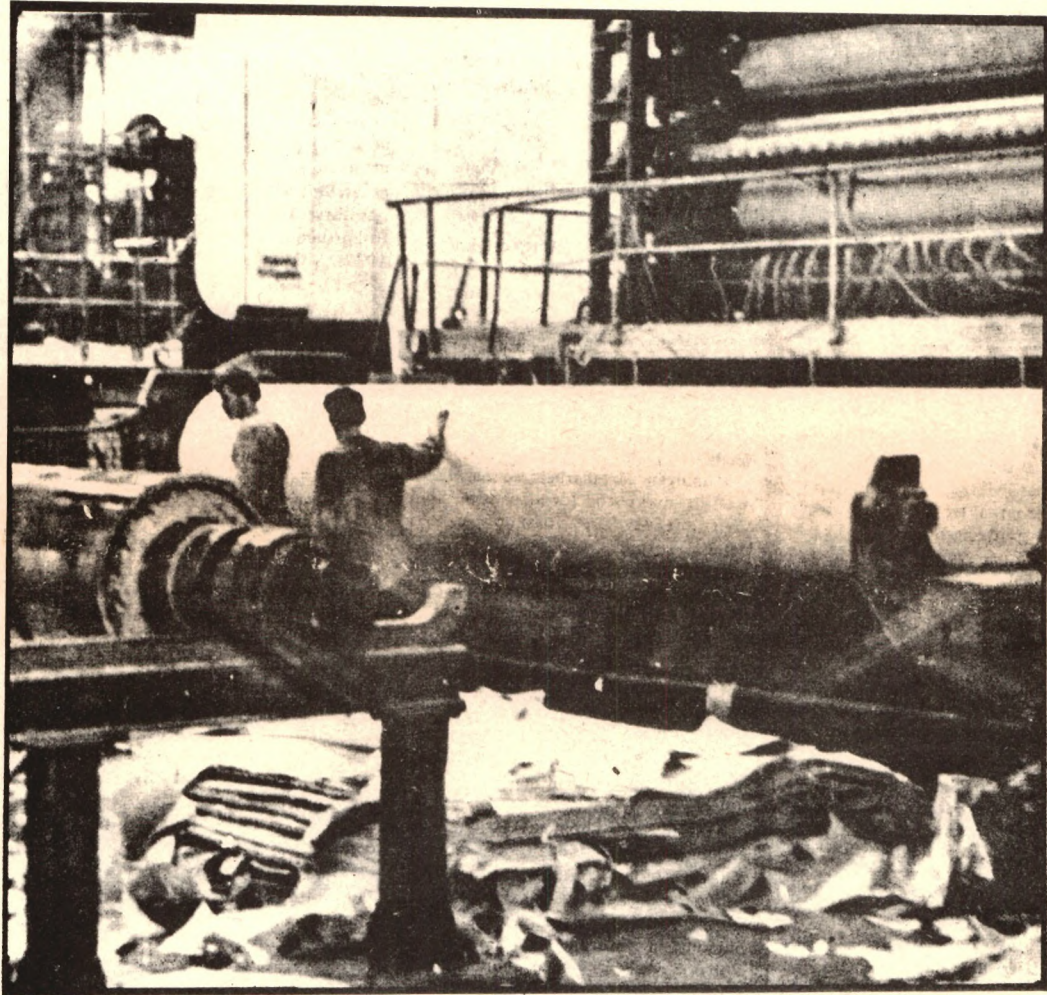
Detta betyder att vi vissa månader kan jobba 14 pass, andra 17 och som mest - förutsatt att vi inte tar några överpass på vår lediga tid - 21 pass. Lönen kan alltså variera mycket från månad till månad. På mitt jobb har den här frågan diskuterats mycket under det gångna året, och de flesta är överens om att vi måste få en ändring till stånd.

Framtiden

Pappersindustrin har alltid varit en profitabel sektor för aktieägarna. Utdelningen har alltid varit stor i förhållande till det investerade kapitalet. Under de senaste två-tre åren har de 10-12 största pappersbruken redovisat bruttovinster på mellan 100 och 900 miljoner/år! Dessa stora vinster har möjliggjorts av en långt driven rationalisering och att pappersbruken börjat köpa upp flera led inom skogs-, massa- och pappersindustrin. SCA, (Svenska Cellulosa AB) som äger de flesta pappersbruken utmed norrlandskusten, är t ex idag Europas största ägare av odlings och avverkningsbar skogsmark.

Mot bakgrund av pappersmasseindustrins stora betydelse för Sveriges ekonomi och exportinkomster, är också arbetarkampen inom dess företag viktig och har stor betydelse i kampen om vem som ska ha makten i företagen och i samhället.

Pappersarbetare

KRAVET PÅ MÅNADSLÖN VÄXER Till och med fackförbunden reagerar

Till LO har Träindustriarbetareförbundets styrelse riktat ett krav att årets avtalsförhandlingar måste innehålla en diskussion om övergången från ackordslöner till en fast månadslön.

Man kan förvänas över att en förbundsstyrelse i en fackförening ställer ett sådant krav, men trycket från Trä:s medlemmar är stort, och förbundsledningen kommer att få stora problem att brottas med framöver om inte medlemsopinionens krav i någon form börjar tillgodoses.

I brevet till LO förklarar Trä:s styrelse att "det är möjligt att produktiviteten sjunker, men då får i så fall hela folkhushållet ta den förlusten. Produktiviteten kan inte upprätthållas till priset av att vissa människor skall hetsas i arbetet".

Att Trä:s styrelse inte förstått vilka som genomfört och försvarat arbetsvärderingen är uppenbart. Inte heller

vilka som tjänar på dess fortbestånd. Klasser och klasskamp tycks inte existera i Trä:s styrelses medvetande. Det faktum att vår nuvarande ekonomi inte är ett "folkhushåll" utan ett kapitalistiskt profitsystem, som arbetarna inte har något för att ta ansvar för, lyser också med sin frånvaro.

Det är dock intressant att konstatera att allt fler förbundsstyrelser tvingats börja lyssna till medlemmars åsikter i frågor typ löneformen.

Men att för den skull tro, att förbundsledningarna kommer gå i spetsen för genomförandet av mänskliga löneformer är att övervärdera det hela. Det skulle vara detsamma som att tro att arbetarmakten och socialismen kan byggas med fackets hjälp! Och hitta en händelse som bekräftar ett sådant påstående den som kan!

Till Byggnads kongress i augusti -74 inkom inte mindre än 19 motioner som krävde fast månadslön för byggnadsarbetarna. En av orsakerna är den ökade industrialiseringen av byggandet. Till kongressen -74 skrev Byggnads "orrköpingsavdelning: "Denna ändring av produktionen har, genom att maskiner och kranar av olika slag bestämmer mängden av arbete som måste utföras per dag, skapat onormal hets på arbetsplatsen.... Vådorna av denna hets ser vi dagligen, vid allt yngre ålder slås arbetarna ut från arbetslivet på grund av att de ej längre kan hålla det omänskliga arbetstempot."

En annan orsak till att nu alltför byggnadsjobbare kräver fast månadslön, är det för var dag allt uppenbarare faktum, att de olika former av ackord och arbetsvärdering som finns på byggena splittrar arbetarna och undergräver försöken till enad och kollektiv kamp mot bygherrarna.

I dagarna har Byggnads förbundsstyrelse av en stark arbetaropinion tvingats att gå ut med en enkät till sina medlemmar om deras inställning till arbetsvärderad resp. fast lön. Med största sannolikhet kommer en majoritet av medlemmarna att ta ställning för fast månadslön. Att inte alla kommer inta samma positiva hållning beror bl.a. på att många satt likhetstecken mellan införandet av en fast månadslön och sänkt lön. Andra befarar att den betydelsefulla löneglidning som förekommit inom Byggnads ska försvinna.

Kraven måste därför bli: Fast månadslön utan lönesänkning + kompensation mot penningvärdeförsämringen.

Det är inte troligt att Byggnads ledning kommer att driva dessa krav. Förverkligandet av dessa kommer stå och falla med den aktivitet och kollektiva kamp som byggnadsarbetarna förmår utveckla.

Strejken och ockupationerna gav resultat

I förra nummer av ARBETARMAKT berättade en kamrat i strejkkommittén för fritidsledarna i Göteborg om deras och ungdomarnas aktioner gentemot motparten fritidsförvaltningen. I detta nummer fortsätter hon med att redogöra för resultatet av strejken och ockupationerna.

Fritidsledarna i Göteborg strejkade i tre dagar i januari. Detta för att ge eftertryck åt krav som vi ställt till arbetsgivaren och som läbge nonchalerat oss.

Förvaltningen skrämd

De krav vi lade fram (se AM 1/76) krävde ett svar från förvaltningen före den 1 februari, annars skulle vi ta till nya aktioner.

Och av detta blrv tydligen förvaltningen tillräckligt skrämd för att verkligen prestera ett svar den 29 januari. Svaret innebär ungefär *loften* om att en del av våra krav ska gå igenom. Man lovar att inga olagliga - eller "olämpliga" som man föredrar att kalla det - anställningar ska finnas. Man lovar timanställda månadslön och trygga anställningar. Om nedskärningen av verksamheten säger man att det är politiska beslut som man inte kan göra något åt, men att den *totala* budgeten inte är mindre i år. Man slutar med en förhoppning om ett regelrätt, smidigt och givande samarbete i fortsättningen".

Om detta stämmer hade vi svårt att kontrollera den 30 januari när vi hade vårt möte och vi bestämde därför att ta tid på oss och kolla upp fakta innan vi eventuellt gör ytterligare aktioner.

För att sammanfatta vad våra aktioner hittills har betytt kan man ta upp tre punkter:

För det första har vi ju till en del fått positiva svar på våra krav. Det är viktigt. Detta hade inte skett utan våra aktioner. Man har fått ta oss på allvar så mycket att man fått frångå sina principer om att alla kontakter med de anställda ska gå genom facket - man har tvingats ta kontakt med fritidsledarnas valda strejkkommitté!

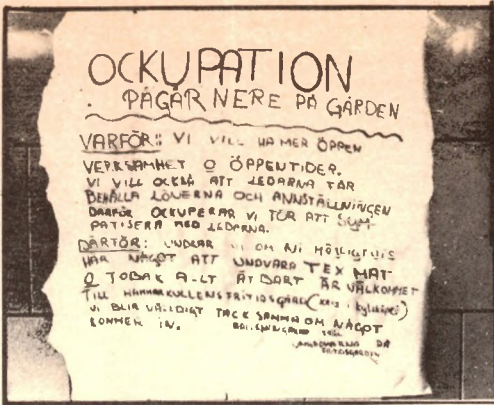
För det andra har det betytt mycket socialt för oss som är inblandade. Det har gett nya dimensioner i kontakterna mellan personal och besökare, speciellt på de gårdar som varit ockuperade. Vi har fått nya kontakter med allmänheten och oftast har de stött oss. För *örhålland*et personalen emellan betyder det också att vi känner varandra bättre - kontakterna mellan de olika gårdarna har blivit bättre.

Gårdsbesökarna organiserar sig

Något mycket bra som hänt är att ungdomarna har börjat organisera sig för att fortsätta att driva sina krav. På initiativ från ungdomar som var med och ockuperade har de bildat FUF, Föreningen Ungdomar på Fritidsgård. De kommer att fortsätta att jobba för sina krav och sprida information. Bl.a kommer de att åka runt med en film som gjordes under strejk- och ockupationsdagarna, som nu

Vi tror också att våra aktioner betyder en del för förskolelärarna och fritidspedagogerna i Göteborg, som är missnöjda med *sina* arbetsförhållanden med bl.a överinskrivning och för lite personal på daghem och fritidshem... De har haft ett möte och kommer att ha ett till i slutet av februari där de ska diskutera hur de ska agera.

För det tredje har alltihop betytt en del för förhållandena inom förvaltningen. I pparna skyller på varandra, den ene har gjort bort sig i radio, den andre har sagt olämpliga saker till pressen osv. Men mot oss har väl aldrig samarbetsviljan varit så stor som nu. Och det har inte varit mera tal om represallier. Det är väldigt tydligt att de är rädda för vad vi kan göra i fortsättningen.

Arbete på tre plan

Vad som nu händer från vår sida är att en av oss vald arbetskommitté ska jobba med fyra saker under en tid:

1) Kolla upp om det blir nedskärningar. Vår budget har vi i de flesta fall inte fått - 1 1/2 månad in på det nya året! Vi måste se till att inga tjänster dras in nästans och att vi inte får minskade medel till verksamheten.

2) De nya anställningsbeskeden börjar bli klara nu och det gäller att kolla upp så att alla får justa anställningar och ingen sänkt lön.

3) Jobba för att få bort splittringen på olika fack.

4) Kolla upp om vi kan kräva skadestånd för utebliven semesterersättning. Timledarnas semester har varit "inbakad i lönen", vilket inte är helt lagligt.

En tid framåt jobbar vi alltså på tre olika plan. Jobbet i kommittén är ett. Ett annat är facket som vi inte heller lämnar ifred. Vi agerar bl.a för att utlysa allmänt möte där vi själva väljer de som ska jobba med "omorganisering av arbetsformer" osv i 20-mannakommittén.

Det tredje och nästan viktigaste är att vi fortsätter att jobba med alla de här frågorna som rör fritidsgårdar och vad vi ska ha för krav på dem tillsammans med ungdomarna. Tillsammans med FUF och de andra ska vi jobba för att få gårdarna som vi vill ha dom.

Det är *vår gemensamma kamp* som är det

Fall B57/75 vid tingsrätten i Kristinehamn KLASSDOMSTOLARNA LEVER ÄN

Lagarna är till för dem som stiftar dom. Det är ett faktum som man inte behöver tveka om när man läser t.ex domarna vid arbetsdomstolen mot strejkande arbetare. Men det mest makabra i den här genren utspelades nog i Kristinehamns tingsrätt i april 1975.

Karlstads mekaniska verkstad (KMW) i Kristinehamn (största metallindustrin i stan) hade en längre tid myglat med övertidsjournalerna för montörerna. Av mer eller mindre en slump upptäcktes myglet av fackklubben i oktober -73 när företaget sänd in en ansökan om extra övertid. När man kollade journalerna fann man en mängd felanteckningar. Metall kontaktade arbetsarkivstyrelsen och visade på felaktigheterna.

I december -73 överlämnade arbetsarkivstyrelsen ärendet till yrkesinspektionen. De företog i januari en undersökning på KMW. Där hörde man den tjänsteman som hade hand om övertidsjournalerna och han erkände att all övertid inte hade förts in i journalerna. De felaktigheter som facket hittat var riktiga och knappast ens de enda. Det fanns troligtvis betydligt fler fall än de som Metall upptäckt.

I februari -74 diskuterade yrkesinspektionen KMW:s brott mot övertidslagen. Men i stället för att åtala KMW

uppmanar man bara företaget att betala ut ersättning för "laglig övertid"!!

I mars -74 överlämnade dock Arbetsarkivstyrelsen ärendet till åklagarmyndigheten i Kristinehamn. Och där låg det nästan ett helt år innan åklagaren beslöt att väcka åtal.

Så i februari -75 instämde den underordnade tjänstemannen som haft ansvar för övertidsjournalerna. I stämningen sades att mannen vid ett flertal tillfällen under hösten 1973 uppsätliggen lämnat oriktiga uppgifter. Som bevis anfördes dels tjänstemannens erkännande och dels övertidsjournalerna.

I april -75 ägde så rättegången rum. Då ogillades åtalet! Inte för att det inte hade begåtts något brott utan för att åklagaren hade stämt in fel person!

Tjänstemannen i fråga hade ingen chefsställning eller några underordnade och kunde därför inte ses som juridiskt ansvarig. Men han hade inte mindre än tre chefer: gruppchefen, produktionschefen, platschefen och verkställande direktören.

I den här situationen hade men kanske kunnat vänta sig att åklagaren väckt åtal mot någon av dessa. Men nej då! I stället la han helt sonika ner fallet!

Snacka om klasslagar och klassdomstolar!

IN

NYTT BOKCAFE -MED JUKEBOX!

Det har öppnats ännu ett bokcafé Arbetsarmakt. Det är det andra i ordningen och ligger i Göteborg.

Liksom sin föregångare i Jönköping har bokcaféet ännu en ett ganska begränsat register böcker, men alla pamfletter från Arbetsarmakt och en hel del av den revolutionära litteratur som finns på svenska är dock representerat.

Fika finns förstås, och läsexemplar av de olika vänstertidningar som ges ut i Sverige.

Men bokcafé Arbetsarmakt är inte i första hand tänkt som en bokhandel, utan som en träffpunkt för progressiva och revolutionärer.

Den största attraktionen på bokcaféet i Göteborg är en JUKEBOX, den enda i vänstern. Prova den!

BOKCAFE ARBETARMAKT
Linnégatan 20, Göteborg

öppet onsdagar 17 - 19 och lördagar 11 - 14.

BOKCAFE ARBETARMAKT
Fornkullegatan 7, Jönköping

öppet onsdagar 18 - 20, lördagar 13 - 16 och söndagar 10 - 18.

SKRIFTER FRÅN ARBETARPRESS

nr 1	Klasskamp i Polen 1970 - 71	(slut)
nr 2	Maurice Brinton/Politikens irrationalitet	4:-
nr 3	Anton Pannekoek/Lenin som Filosof	(slut)
nr 4	Politisk Plattform för Förbundet Arbetsarmakt	(slut)
nr 5	Paul Cardan/Socialismen innebär	2:-
nr 6	Rossana Rossanda/Klass och parti	1:-
nr 7	Martin Glaberman/Mao som dialektiker	2:-
nr 8	Rosa Luxemburg/Marxism kontra leninism	2:-
nr 9	ARBETARMAKT - artiklar och ledare ur tidningen Arbetsarmakt 1972-73	5:-
nr 10	Herman Gorter/Öppet brev till kamrat Lenin, Ett svar på Lenins broschyr: "Radikalismen - kommunismens barnsjukdom"	7:-
nr 11	ARBETARRADEN - de proletära maktorganen	4:-

... 21 324 400 22 Göteborg nr 28 66 51 0

När produktionen i samhället blev industriell ryckte den då nödvändiga utbildningen av bredare befolkningsgrupper under grunden för dessa hjärnspöken. Övergivna också av sina uppdragsgivare - härskarklassen - ersattes de av mera tidsenliga indoktrineringsformer.

GIÖSA ELÄNDET

DET ÄR MÄNNISKAN SOM SKAPAR RELIGIONEN, MEN DEN VERKELIGEN MÄNNISKANS SJÄLV-
ANTINGEN INTE HAR FUNNIT SIG SJÄLV ÄNNU

UTTRYCK FÖR DET VERKLIGA ELÄNDET OCH
ONEN ÄR DE FÖRTRYCKTA KREATURENS HJÄRTE-
SJÄLLUST TILLSTANDS SJÄL. DEN ÄR FOL-

USORISKA LYCKA INNEBAR KRAVET OM DESS
ILLUSIONEN OM SITT TILLSTAND ÄR ATT UPP-
ER ILLUSIONEN. KRITIKEN AV RELIGIONEN ÄR
ERDÄL VARS GLORIA RELIGIONEN ÄR.
NA PÅ KEDJORNA, INTE FÖR ATT MÄNNISKAN
, MEN FÖR ATT HON SKA TÄNKA, HANDELA OCH
R ÖVERGIVIT SINA ILLUSIONER OCH KOMMIT
G SIG SJÄLV SOM SIN EGEN VERKLIGA SOL.
ETSAR RUNT MÄNNISKAN SÅ LÄNGE HON INTE

FÖRSVUNNIT, ÄR DET DÄRFÖR HISTORIENS UPP-
FTER ATT DEN HELIGA FORMEN AV MÄNNISKANS
LÖJAT, HAR FILOSOFIN, SOM STAR I HISTO-
ILINGSKAPET I DESS OHELIGA FORMER. KRITI-
I EN KRITIK AV JORDEN, KRITIKEN AV RELI-
OCH KRITIKEN AV TEOLOGIN BLIR TILL

EN AV HEGELS RÄTTSFILOSOFI (1844)

Religionen är inte bara härskarklas-
sens direkta instrument att förtrycka
massorna och att förvirra verklighets-
uppfattning och världsbild hos dom.
Religionen fungerar också på ett mera
självständigt sätt, som tröst och flykt
undan vardagens elände.

Vid sidan av dom "officiella" reli-
giösa organisationerna, som statskyr-
kan och dom etablerade frikyrkorna,
har det vuxit upp små sekter av det
mest skilda slag. Många av dom skulle
knappast erkännas som religioner av
etablerade religiösa organisationer,
aldrig komma med i grundskolans reli-
gonskunskapsbok. Dom skulle dra skam
och löje över begreppet religion, som
ska hänga där fritt svävande i rymden,
upphöjt över jordiska ting. Nej, i
många fall vänder dom samhället röven
till och pruttar på det.

Men även om dessa sekter alla kan ha
helt egna livsmål, rentav kan fördöma
det kapitalistiska samhället, så har
dom det gemensamt, att dom genomgående
ter sig helt ofarliga för den rådande
ordningen. Dom presenterar just inget
sätt för massorna att frälsa sig från
utsugningen. Paradiset blir så snabbt
fullbelagt. Inträdesbiljetterna är
knappa och svartabörspriserna är höga.

SCIENTOLOGI

Där har vi t ex scientologin. För ett
pris av tusentals, ja tiotusentals kro-
nor avlägsnar man där "dåliga engram"
ur sitt medvetande. Avancement till
högre nivåer är alltid förbundet med
en dryg "kursavgift".

I jämnhöjd med guden själv - L.Ron
Hubbarb, seglande på sin lyxjakt i Me-
delhavet kommer dock ingen. Men har
man kommit in i rörelsen så släpps man
inte ut så lättvindigt. Då umgänge utan-
för rörelsen mer eller mindre förbjuds,
står utbrytaren ofta helt utblottad på
kontakter, hemfallen åt rörelsens psy-
kiska terror.

GUDS BARN

Ett annat exempel är Guds barn under
ledning av Moses David. Denne har byggt
upp gruppen efter auktoritärt mönster.
Varje Guds barn-grupp har en hemlig
summa pengar som den måste skaffa fram
med jämna mellanrum. Pengarna sänds
sedan till distriktshuvudkvarteret
som bara gruppleddaren känner till.
Därifrån sändes pengarna till det ännu
hemligare regionshuvudkvarteret, och
till slut till självaste Moses David,
vars tillhåll är okänt. Dom lokalgrup-
per som uppfyller eller överuppfyller
kvoten kallas "shiners", medan dom
andra stackarna blir "shamers".

Vem kommer inte ihåg kometen Kohoutek?
"30 dagar kvar!" USA skulle gå under.
Tänk vilken syn, att stå på kanadensis-
ka sidan av Niagarafallen och få se he-
la USA virvlande sugas ner i forsen,
varefter världshavet utbreder sig där-
ifrån ända bort till Mexiko. Vita Hu-
set, Empire State building, självaste
frihetsgudinnan - allting återfinns på
havsbottnen. T o m folk i pingstkyrkan
började läsa Johannes uppenbarelser och
kliade sig mumlande i huvet.

FLER VIRRIGA SEKTER

Andra ägnar sig åt meditation eller
åt att sjunga hara krishna.

- "Om hela världen sjunger "hara
krishna" blir det fred". Ja, tanken är
i och för sig inte omöjlig. Men vad s
ska få krigsindustrin att sjunga hara
krishna?

En tankegång återfinner man ofta:
om du tänker riktigt, tänker som leda-
ren, följer honom - då blir du frälst.
Och vidare: om du tänker riktigt blir
hela världen bra. Det skulle gå att
förändra världen utan någon social hand-
ling. Bara genom en förändring av sin-
nelaget, individ för individ.

MENING MED LIVET

Det är tydligt att det hos många
människor finns ett behov av att
finna en mening med livet. Att söka

en trygghet hos en idol. När den nya
vänstern bröt igenom i Sverige i slu-
tet på sextitalet var den alltigenom
ateistisk. Men likafullt hemföll vida
kretsar åt en på det hållet oväntad
personkult. Särskilt den personkult
som på sina håll tillägnades Mao-
Tse-tung och hans tänkande hade inte
så lite av en religiös anstrykning.
Det var nästan ofattbart i vilka ären-
den man ibland kunde nyttja den lilla
röda. Att ifrågasätta Mao eller Lenin
var likställigt med hädelse. Att kri-
tisera eller inte riktigt förstå nå-
got i Kinas politik var att gå USA-im-
perialismens ärende. Allt detta utan
rannsakan och dom i själva sakfrågan.
Identifikationen med helgonen (Marx,
Engels, Lenin, Stalin, Mao) och le-
darna (KFM-ledningen) var viktigare
än att tillägna sig förmågan till
självständig analys att bygga handling
på.

Det här resonemanget har fört oss så
långt, att man kan fråga sig var egent-
ligen gränsen går för vad som fortfa-
rande är religion och vad som inte
längre är det. Egentligen är den exakta
gränsdragningen oviktig. Jag vill inte
påstå att maoismen skulle vara en ny
religion. Men vi kan konstatera att
idag, då dom "officiella" religionerna
alltmer förlorar sitt grepp över mass-
orna och ersätts av andra "officiella"
opium (elit-idrott, tv-underhållning..) så
uppstår ett vakuum av behov som läm-
nas otillfredställda. Mening med livet,
normtrygghet, grupptillhörighet. När
nu inte alltid något nytt träder istäl-
let för det gamla uppstår ersättnings-
kulturer alltifrån maobeundran (en reli-
giöst färgad avart av en i övrigt mate-
rialistisk verklighetsuppfattning) till
helt verklighetsförnekande nirvanadröm-
mar.

recension

DEN HELIGA SKRIFT

En skrift, som städse synes florera å
allehanda bokdiskar, men mig veterli-
gen aldrig blivit ordentligt anmäld
eller recenserad, är den icke helt
obekanta Bibeln.

Publikationen föreligger i många
utföranden, från oansenlig pocket till
den kostbaraste inbindning. Oftast fö-
rekommade är den svarta varianten
med diskret kors.
Om innehållet är inte mycket att orda,
om andemeningen och dess konsekvens,
den kristna religionen, kan sägas att
då den representerar en föråldrad
världsåskådning, som står i strid med
människlighetens praktiska intressen;
då den städse varit en oförsonlig
fiende till allt framåtskridande och
i konsekvens härmed en av de häftigas-
te motståndarna till arbetarklassens
andliga och materiella frigörelse;

då dess vidskepliga läror har till
syftemål att genom systematiskt upp-
ammande av auktoritetstron förslöa
tanken och kväva allt upproriskt mot
den bestående samhällsordningen med
dess förtryck och utsugning av de ar-
betande klasserna, och

då den sålunda är en av de starkas-
te hörnpelarna för det nuvarande, på
sociala klassmotsättningar grundade
samhället uppmanar jag alla läsare att
krossa sina religiösa föreställningar
och befria sin ande från dess bojor.

Tilläggs kan att Bibeln ofta är
hutlöst dyr.

Anders Åborg

Den heliga ande, Paulus m fl: Bibeln,
otaliga utgivare och prislägen.

(Från Jönköpings Fria Press 1-71)

Ärtusenden av religion i mänsklighe-
tens historia kan inte bara suddas bort
över en natt. Det måste vara ett mål
att tillfredställa dom naturliga behov
hos människan, som religionen tidigare
tagit hand om och förvridit. Men inom
ramen för en materialistisk världs-
åskådning i ett socialistiskt samhälle
till vårt eget bästa.

Till slut en fråga. Kan en kristen
då inte vara socialist?

Då vill jag svara som så: visst kan
en kristen ha socialistiska sympatier.
Visst kan vissa progressiva kristna
proletära organisationer i vissa lägen
vara värda att samarbeta med. MEN: en
konsekvent kristen, som tar gudsbegrep-
pet på allvar kan aldrig få detta i
samklang med en dialektisk-materialis-
tisk världsåskådning. För vem ska till
slut göra revolutionen? Gud eller män-
niskan? Då är den kristnes gudsbegrepp
i allafall ett hinder i utvecklandet
av hans medvetande.

Religionen ÄR ett opium

MS

STALINISMENS FÖRRÄDERI

ARBETARRÖRELSEN I SPANIEN 4

Den sociala revolutionen i Spanien be-segrades av en dubbel kontra-revolution. Angreppen kom inte bara från Francos knektar - där fanns också den "inre kontra-revolutionen" på den egna sidan av fronten. Den republikanska skutan sänktes av en allians mellan högersocialdemokratin, PCE (dvs Moskva-kommunisterna) och de rent borgerliga krafterna. Dessa partier uppträdde som de ivrigaste anhängarna av en "folkfront" mot fascisterna, med andra ord en klassallians mellan arbetare, bönder, snaborgare och borgare - i realiteten mellan alla som var villiga att bekämpa fascismen. Till denna allians anslöt sig i praktiken *ledningen* inom den anarko-syndikalistiska rörelsen (CNT-FAI) och vänstersocialdemokratin med Caballero som ledande figur.

Vad innebar i verkligheten dessa fram-ma föresatser om en "folkfront" mellan i grunden antagonistiska klasser? Vad fick den för konkreta effekter?

«Stoppa revolutionen!»

"Folkfrontsideologins" genomförande krävde att de ansatser mot en social revolution som gjorts i Spanien (omedelbart efter fascisternas uppror i juli 1936) skulle antingen krossas eller stoppas upp. PCE, högersossarna och borgarna ville ta till hårda bandage mot de lantarbetare som exproprierat jorden, de industriarbetare som övertagit förvaltningen av sina fabriker och rent allmänt mot de alternativa militära, polisiära och förvaltningsstrukturer som byggts upp på de flesta håll. Ledarna för vänstersocialdemokratin och CNT-FAI ville gå mjukare fram. Det primära var att inte låta dessa sociala landvinningar växa sig så pass starka att de kunde resultera i en direkt konfrontation med den borgerliga staten. I realiteten var det bara en gränskillnad, inte en artskillnad, mellan "hökar" och "duvor" i denna allians. Alla som inte trodde på möjligheten av att upprätta en socialistisk arbetarstat, stödde mer eller mindre energiskt ansträngningarna att bygga upp en borgerlig, "liberal" republik. Anarkisterna drog snällt sitt strå till stacken bl.a. genom att bidra med tre ministrar till denna republiks regering. Vi föredrar att tala om ansträngningarna att *bygga upp* denna borgerliga stat, ty eftersom republiken efter upproret praktiskt taget låg i spillror (med ett bemärkt undantag: Baskien). Det var inte så mycket fråga om att försvara en existerande republik mot revolution och omstörtning, som att på nytt fylla ett urblåst skal på sitt tidigare innehåll. Detta tål att upprepas: det var inte i första hand fråga om att *slå vakt* om en borgerlig republik, utan att *bygga upp en på nytt*. Eftersom ett maktvakuum alltid tenderar att snabbt fyllas upp, och i detta fall redan fyllts upp med en revolutionär lokal administration och en revolutionär milis, kom uppbyggnadsarbetet i kollisionskurs med de nya sociala strukturer som arbetarna upprättat i den republikanska zonen omedelbart efter fascistkuppen.

Folkfrontens impotens

De som ställde till bråk, oreda och konfrontation var således i första hand den borgerliga republikens och "folkfrontens" anhängare, inte den socialistiska arbetarstatens. Detta är grundläggande för förståelsen av folkfrontspolitikens totala misslyckande i Spanien. Det är också detta som gör alla analogier med "folkfronten" FNL i Sydvietnam så befängda. Det *sociala* innehållet i FNL:s politik var mindre genomgripande än de spanska revolutionärernas, men när FNL övertog administrationen i ett område sedan det erövrats från Saigonsidan innebar detta i allmänhet en påtaglig förbättring i lokalbefolkningens levnadsförhållanden. "Folkfrontens" män i Spanien hade däremot ingenting att erbjuda bönderna på de ockuperade storgöden eller arbetarna på de likaledes ockuperade fabriker - kontrollen över produktionsmedlen hade de redan.

De blinda stalinisterna

När man ställer sig uppgiften att redogöra för den "inre kontrarevolutionens" konkreta förlopp grips man

därför att uppgiften i sig är hopplös - ty det finns en överväldigande dokumentation enbart på svenska språket.

Hopplösheten gäller istället de stalinister och andra som vågrar att inse att denna dokumentation för evigt placerar folkfrontspolitiken vid historiens skampåle. Marxist-leninisterna hävdar inte längre, som på trettio- och fyrtiotalen, att Einsteins relativitetsteori och den moderna genetiken är borgerliga pahitt, men beträffande Kominterns Spanienpolitik under 1930-talet har brännvinsadvokatyren inte förändrats ett vittne.

Men i alla fall:

Det spanska inbördeskriget kan indelas i tre faser:

1) Den revolutionära perioden, från juli till oktober 1936 (ibland kallad "anarkins korta sommar"),

2) Den första kontra-revolutionära fasen från oktober 1936 till efter maj 1937, som utmärktes av ett intimt samarbete mellan PCE och de borgerliga krafterna,

3) Den andra kontrarevolutionära fasen, från slutet av maj 1937 till krigsslutet varen 1939, under vilken samarbetet mellan PCE å ena sidan och borgarna och högersossarna å den andra blev allt kärvare, tills det slutligen klappade ihop i och med bildandet av en "försvarsjunta" i Madrid som gick till direkt angrepp mot PCE och därefter kapitulerade inför Franco (när man saboterat alla möjligheter att vinna kriget kunde det passa PCE att dra på sig martyrglorian och ga till historien som "republikens sista försvarare").

Kommunistpartiets roll

De republikanska borgarna (och dit vill vi räkna högersossarna) använde alltså PCE som ett verktyg för att slå ner eller ta musten ur de mest radikala (eller minst kontra-revolutionära) organisationerna, POUM, FAI, CNT och vänstersossarna, men framför allt slå ner den spanska *arbetarklassen* och dess sociala landvinningar. Så fort detta skitgöra stökats undan av PCE, där "majdagarna" i Barcelona utgjorde höjdpunkterna, var PCE förbrukat som kontra-revolutionär murbräcka, och de borgerliga krafterna ägnade en stor del av sin energi under republikens återstående två år till att begränsa PCE:s inflytande.

Soldater i Internationella Brigaden.

Att detta verkligen var borgarnas taktik bekräftas bl.a. av president Azanas egna memoarer (Azana, *Obras*, Mexico 1968; i synnerhet kapitlet *Cuaderno de la Poblada* och *Pedralbes*).

För arbetarklassens vidkommande gjorde det förstås ingen egentlig skillnad om de kontra-revolutionära ulvarna var draperade i "kommunistiska" fårakläder eller ej, utom möjligtvis att de kanske började fundera över om en

fan som helst. För arbetarklassen flöt de två sista faserna samman till en.

Kontra-revolutionens första steg var att legalisera jord- och fabrikssockupationer som redan ägt rum. Ett dekret utfärdat 7 oktober 1936 av den "kommunistiske" jordbruksministern Vicente Uribe legaliserade vissa expropriationer - nämligen av jordområden som tillhörde deltagare i Francos revolt. De övriga godsägarna och storbönderna fick vara ifred. För detta kritiserades Uribe inte bara av CNT utan också av UGT:s lantarbetarfederation. De icke-fascistiska storbönderna tackade Uribe och PCE genom att ansluta sig *en masse* till PCE.

Arbetarparti - utan arbetare

Av alla kommunistpartier som skadats på var jord, torde inget ha haft en så underlig klassammansättning som PCE under inbördeskriget. Om man utgår ifrån att de ansluter sig till ett kommunistiskt parti som har det största objektiva intresset av socialismen och kommunismen, så måste det i Spanien under dessa år ha varit mellan- och storbönder, affärsinnehavare, officerare och högre statstjänstemän. Därtill kom en hel del allmänt entusiastiska ungdomar utan förankring i arbetarrörelsen.

Claudin, en f.d. medlem av PCE som gjort "självkritik", beskrev partiet såhär: "Det var symptomatiskt att partiets medlemstal och inflytande växte relativt lite i UGT:s fackföreningar, för att inte tala om CNT:s, dvs. inom den organiserade arbetarklassen. Många snabborgerliga element gick in i PCE, attraherade av partiets rykte som försvarare av ordning, laglydighet och smaegendom. Framförallt fick PCE en uppsjö av ungdomar som inte tillhörde fackföreningarna och de traditionella arbetarorganisationerna. De attraherades av partiets militära förmåga och av en förenklad ideologi, i vilken revolutionen identifierades som en blandning av antifascism och patriotism" (där ser man var SKP har sina rötter!) (not 1)

Den 24 oktober utfärdade en CNT-medlem, ekonomiråd i Kataloniens lagstiftande församling, ett dekret som legaliserade kollektiviseringen av industrin i Katalonien. Även i detta fall innebar legaliseringen ett slag bakåt

ventionell armé och att det sociala och ekonomiska system som rättnar innan revolutionen aterupprättades. Kom så "triumfen", "majdagarna" i Barcelona, en provokation mot de revolutionära krafterna som av stalinisterna ömsom skildrats som vad det varkligen var, ömsom som en fascistisk kupp iscensatt av den föregivet trotskistiska organisationen POUM. Därefter kunde likvideringen av

revolutionen fullbordas. Kollektiviseringsdekretet från 24 oktober annullerades och industrierna "befriades" från arbetarinflytande. "Kommunist"kontrollerade truppstyrkor härjade bakom fronten i Aragonien, gjorde slut på åtskilliga kollektiv, upplöste deras organisationer och "säkrade" i största allmänhet området åt centralregeringen. Pravda skrev: "Vad Katalonien beträffar har utrensningen av trotskistiska och anarkosyndikalistiska element redan inletts och kommer att genomföras där med samma energi som i USSK".

Låt oss fördjupa oss något dels i den patvungna "avkollektiviseringen" i Aragonien, dels i "majdagarna" i Barcelona.

Under dagarna 3-6 maj 1937 utbröt gatustrider i Barcelona som kostade 500 människor livet. Denna situation, som kunnat utveckla sig till ett inbördeskrig i inbördeskriget, är en av de mest omstridda händelserna i Spanien under inbördeskriget. Eller rättare sagt, den där versionerna om vad som egentligen hände ligger längst ifrån varandra. Inte ens stalinisterna har lyckats åstadkomma en enhetlig version. Så här låter det i *Kominterns linje i Spanien 1936-39*: (Not 2)

"Kommunisternas centralkommité höll ett utvidgat möte i slutet av mars. Här fastställde det och utvidgade sina krav vad gällde den allmänna situationen. Det måste bli slut på milisavdelningar som stod under enskilda organisationers kontroll, hela milisen måste inordnas i en folkarmé med tillräcklig övning, denna måste komma under enhetligt kommando på alla fronter, officerskåren måste rensas, det måste byggas upp en krigsindustri (precis som om det aldrig gjorts, *vår arm.*), och skapas ordning och disciplin bakom fronten (Vems ordning? Vems disciplin? På arbetarnas eller borgarnas villkor? *vår arm.*). Av allt att döma beslöt kommunistpartiet också på detta mötet att ta det avgörande steget att ställa CNT, POUM och de krafter som stödde dem (dvs. arbetarklassens flertal, *vår arm.*) utanför varje befattning med den spanska republiken politik.

Under loppet av april och maj pågick den avgörande kampen den nädde sin höjdpunkt i gatukampen i Barcelona och en rad andra städer 3-6 maj.

Majdagarna

Det som fick själva explosionen att braka ut var kampen om den centrala telefonbyggnaden i Barcelona. Telefoncentralen var efter den 19 juli besatt av den fackliga rörelsen och stod under

— OCH FASCISMENS SEGER

en representant från regeringen. Häri från kunde alla telefonsamtal avlyssnas. Det var självklart ett ohållbart förhållande. Telefoncentralen måste stå under kontroll av de reguljära (dvs. borgerliga, *vår arm.*) myndigheterna. Att dessa inte hade full kontroll över telefoncentralen i sin egen huvudstad ännu så sent som i början av maj 1937, är ett karaktäristiskt vittnesbörd om förhållandena."

Ovanstående skildring är ett karaktäristiskt vittnesbörd om de norska stalinisternas inställning till den borgerliga legalismen.

«Trotskistiska agenter»

Låt oss jämföra ovanstående med vad den brittiska kommunisttidningen Daily Worker hade att andraga den 11 maj 1937:

"De tyska och italienska agenter som skenbart för att "förbereda" den ökända "Fjärde Internationalens kongress" (som i verkligheten hölls 1938, *vår arm.*) strömmade in i Barcelona hade sig en stor uppgift anförtrodd. Nämligen:

De skulle - tillsammans med lokala trotskister - förbereda en situation av oordning och blodsutgjutelse, i vilken det skulle vara möjligt för tyskarna och italienarna att förklara att de 'på grund av rådande oordning i Barcelona var oförmögna att utöva effektiv marin kontroll över Kataloniens kuster' och följaktligen var 'oförmögna att handla annorledes än att ilandsätta trupper i Barcelona'.

Vad som förbereddes var med andra ord en situation i vilken de tyska och italienska regeringarna helt öppet skulle landsätta trupper eller krigsfartyg vid katalanska kusten under förevändning att de gjorde det för att 'upprätthålla ordningen'... Verket för allt detta låg färdigt att användas för tyskarna och italienarna i form av den trotskistiska organisation som är känd under namnet POUM.

I samarbete med välkända kriminella element och vissa andra missledda personer i de anarkistiska organisationerna planerade, organiserade och ledde POUM anfallet bakom fronten, nog samt planerat för att tidsmässigt sammanfalla med attacken mot Bilbao-fronten".

När man inte lyckats jämka ihop versionerna mera än så finns det ingen anledning att överhuvudtaget ta stalinisterna på allvar när de pratar om majdagarna i Barcelona. Vi kan iallafall ge ett erkännande åt de norska stalinisterna att deras version ligger närmare sanningen än Daily Workers.

Effekterna av dessa strider blev att POUM illegaliserades och CNT tillfälligt lämnade regeringen. Men snart var man där igen, hur stryktåliga som helst.

Provokationer

Den 11 augusti 1937 utfärdades ett regeringsdekret som upplöste det av syndikalisterna dominerade "Rådet för Aragonien". Samtidigt gick 11:e divisionen under befäl av den sedan dess ökända "kommunistiske" generalen Lister till aktion. Till sitt stöd hade han även 27:e divisionen (dominerad av högersossar) och den 30:e (katalanska nationalister). Man installerade en pålitlig nickedocka som "guvernör" över Aragonien, arresterade hundratals anarkosyndikalister, uteslöt CNT:are ur kommunalfullmäktige och ersatte dem med PCE:are, vandalliserade CNT:s lokaler, angrep jordbrukskollektiven, konfiskerade deras maskinpark, plundrade deras förråd, skingrade de socialiserade företagens förvaltningskommittéer och delade upp jordområdena mellan de forna ägarerna.

De CNT-dominerade divisionerna vid fronten och resterna av den f.d. POUM-divisionen (de 25:e, 26:e, 28:e och 29:e divisionerna) rörde sig inte ur fläcken, trots att fan var lös bakom deras rygg. Många soldater ville inget annat, men CNT:s nationalkommitté och FAI:s ledning avrådde dem med motiveringen att fronten annars skulle falla samman. Regeringen hade agerat med stor skicklighet genom att samtidigt dra igång en stor militär operation, vilket gjorde det än omöjligare att kasta ut Lister och hans anhang från Aragonien. Lister skriver själv om "operationen" i sina memoarer:

"Han (dvs. Indalecio Prieto, den ledande högersossen, *vår arm.*) förklarade för mig, att regeringen hade beslutat upplösa 'Rådet för Aragonien', men att han var rädd för att anarkisterna skulle vägra böja sig för denna order...därför hade han föreslagit i ministerkonseljen, som accepterade det, att man skulle sända militära styrkor för att se till att regeringens beslut tillämpades... Han förklarade för mig att det inte skulle bli någon skriftlig order beträffande det uppdrag som anförtroddes mig... att det rörde sig om en hemlighet mellan regeringen och mig och att jag utan tvekan och utan byråkratiska eller legala formaliteter skulle likvidera vilka jag fann för gott, för jag hade en enig regering bakom mig... Officiellt skulle divisionen bege sig dit för att vila och reorganiseras..." (Enrique Lister, *Nuestra Guerra*, sid. 152)

Ekonomisk ruin

De katastrofala konsekvenserna av denna repression skulle snart visa sig. Aragonien var ekonomiskt ruinerat där arméerna dragit fram, de utplundrade kollektivbönderna vägrade att åter arbeta för sina forna her- rar(Sickna jäklar! Varför *ville* dom inte förstå att alla klasser måste hålla ihop mot fascismen? Sabotörer!), CNT-trupperna demoraliserades om möjligt ännu mer, tusentals människor flydde till Katalonien. I detta läge hade jordbruksministern Uribe mera sans och vett än vad Lister någonsin gett prov på. Han slog till reträtt och beslöt att åter tolerera kollektiven, om inte annat så för att rädda

jordbruksproduktionen. Det var en spottloska i ansiktet på de "kommunistiska" sagoberättarna som hävdade att de aragonska bönderna "tvångskollektiviserats", när de *ännu en gång* upprättade sina kollektiv och brände upp de egendomskontrakt som Lister prackat på dem (de kollektivbönder som före revolutionen haft en egen jordbit "fick" tillbaka dem av snälle Lister, antingen man ville ha dem eller ej. Småproduktionen *skulle* upprätthållas till varje pris!).

Lögn och dårskap

Stalinisterna är alltid måna om att stödja sig på fakta - när de närgångna kan. För det mesta lyckas det inte, och i det läget drar man sig i inte för att ifrågasätta faktaredovisningens och källkritikens värde i sig (not 2). Låt oss bara för att illustrera debattens nivå redovisa några exempel:

1) Det är ett ständigt återkommande argument att CNT-FAI:s och POUM:s milis i Katalonien "saboterade" sitt frontavsnitt, i huvudsak fronten mot fascisterna i grannprovinserna Aragonien. En av den svenska FNL-rörelsens största skamfläckar, skriften *Än en gång om trotskismens frontpolitik*, skriver i ett stycke om spanska inbördeskriget (hur det nu går ihop med DFFG:s dåvarande målsättning att inte ta ställning i frågor utanför Indokina och kampen mot USA-imperialismen): "...man lyckades inte bygga upp någon krigsindustri och framförallt lyckades man inte sätta någon kraft vid Aragonfronten i Katalonien som blev en

av republikens svaga punkter". Ytterligare ett citat i Kominterns anda: "Och viktigast av allt: de var inte i stånd att sätta in någon kraft vid fronten. Med ganska små styrkor kunde här upprorsmännen hålla linjerna. Aldrig blev republikanernas ställning på de andra frontavsnitten väsentligt hjälpta av någon aktivitet på Aragonfronten. Man inskränkte sig här till en slags vakthållning, som var nog betydelsefull, men som inte på något sätt svarade mot ögonblickets krav". (Ur *Kominterns linje i Spanien 1936-39*, Forlaget Oktober AS, Oslo 1971).

"En vis man säger halvsanningar, endast dårar far fram med fullständiga lögn", lär ha sagts av en man som vet vad han talar om (USA:s ambassadör i Sverige).

Stalinisterna har med sina uttalanden ifråga om Aragonfronten definitivt placerat sig i dårarnas fack. Om författarna till ovanstående skrifter besvarade sig med att uppsöka ett väl-sorterat bibliotek, krigshistoriskt arkiv eller liknande, och där plockade fram kartor utvisande frontställningarna i Spanien under inbördeskriget, skulle de till sin förvåning upptäcka att den enda republikanska offensiv under hela kriget som innebar *väsentliga territoriella erövringar av långre varaktighet* var just - Aragonfronten! Vi säger inte att fascisterna i inte tillfogades hårdare förluster av män och material i Guadalajara, inte heller har vi glömt general Listers offensiv över floden Ebro i krigets slutskede. Men medan Ebro-offensiven förbyttes till reträtt så gott som omedelbart, skulle det dröja till våren 1938 innan fascisterna lyckades återta sina tidigare ställningar på Aragonfronten. Och ytterligare en sak vill vi inte heller förneka:

efter denna snabba offensiv under sensommaren och hösten 1936 stod fronten i Aragonien tämligen stilla. Men det var inte det stalinisterna påstod. Dom skrev: "Aldrig blev republikanernas offensiv...etc" (se ovan). Är det "vakthållning" att återerövra en halv provins? Även om fascisterna tillfogades hårdare förluster i män och material vid andra slag, kan man fortfarande hävda att offensiven på Aragonfronten var ett utslag av "inaktivitet"?

Bara dumskallar, som inte tror folk om att på egen hand försöka luska ut vad som är sant och falskt, vågar sprida ut sådana påståenden.

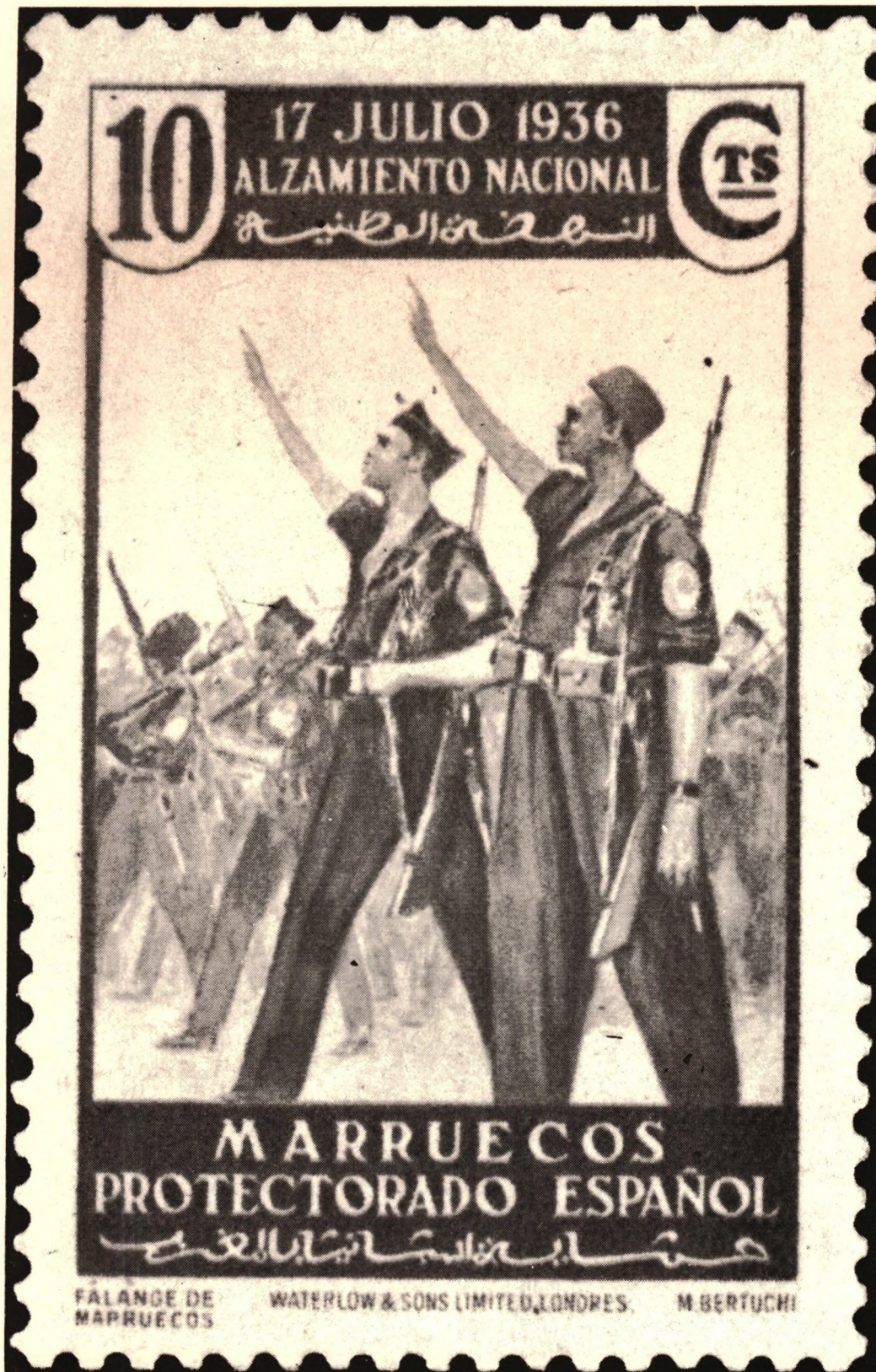
Exemplet Baskien

Men även om Katalonien var ett sorgligt fall i stalinisternas ögon, präglad av "upplösning och förvirring på alla områden", så har vi iallafall kvar en provins, republikens pärla, folkfrontsfantasternas ögonsten - Baskien! Vore det inte en lockande uppgift för alla marxist-leninister att ställa upp Katalonien och Baskien mot varandra för jämförelse? Bägge industriprovinser, de mest utvecklade i Spanien.

Har sådana jämförelser gjorts? Svaret är nej, och skälet härtill är enkelt: trots att Baskien fungerade socialt och ekonomiskt precis som före inbördeskriget, utan några "störande" experiment med socialistiska produktionsmetoder, finns det ingenting som tyder på att krigföringen skulle ha skett med mera kraft och energi på denna front än någon annanstans. Tvärtom.

Det finns många källor som ger sin uppskattning åt försöken att återupprätta den borgerliga republiken, både stalinistiska och borgerliga. Vi har studerat en hel del av dem. Men ingens har vi funnit något som pekar mot att krigföringen i den baskiska provinsen skulle ha förts med någon anmärkningsvärd entusiasm. Inte heller har vi hittat ett enda påstående att Baskien överhuvudtaget skulle gjort *något* försök att bygga ut krigsindustrin utöver dess normala kapacitet.

Vi vill med en gång tillbakavisa den befängda argumentering som återfinns i *Än en gång om trotskismens frontpolitik*, som dömer ut borgerliga källor när de inte passar dem (men inte annars) med motiveringen att borgare inte har någon anledning att försvara folkfrontsidén, då denna

Det finns många propagandamedel. Här hyllar fascisterna sitt eget uppror på ett frimärke från Spanska Marocko.

suveräna teori enligt författarna är ett dödligt hot mot kapitalismen och imperialismen. Om upphovsmännen till nämnda skrift lyckas hitta en enda borgerlig författare som ger sin uppskattning åt arbetarnas försök att ta makten och upprätta socialistiska förhållanden i Spanien, kan vi lova dem en gratisprenumeration på Arbetarmakt i tio år som belöning. Sådana borgare finns inte, *men* det finns borgerliga skribenter som inte har bättre förstånd än att presentera en del fakta och även värderingar i detaljfrågor, utan att inse att dessa rimmar dåligt med den allmänna tendensen i deras skrivelier. Som var och en kan konstatera som gör sig besväret att *läsa* dessa borgerliga verk om spanska inbördeskriget, är de nämligen allesammans på samma linje som PCE och de spanska republikanska borgarna, om inte i alla detaljer så i de avgörande frågorna.

Tills vi sett någon påstå eller lägga motsatsen (genom att exempelvis presentera ett kartblad som utvisar en större baskisk offensiv) vill vi ta oss friheten att som huvudkälla begagna oss av en tvättäkta trotskist, nämligen Felix Morrow, *Revolution and Counterrevolution in Spain* (kanske den bästa bok som någonsin skrivits i ämnet). Denne Morrow redogör utförligt för den militära oförmågan, för att inte säga den militära idiotin. Han nämner också på ett par ställen att *ingenting* gjordes för att ställa om den civila industrin till krigsindustri.

Men egentligen behöver man inte ens ta till källor som *direkt* påstår att den baskiska krigsinsatsen var bedrävlig. *Stalinisternas tystnad* är bevis nog. Dessa individer har aldrig mis-sat ett enda tillfälle, ett enda argument, som kunnat stödja deras sak i Spanien. Det sätt på vilket Bas-kien administrerades var som en direkt överföring till verkligheten av folkfrontens idé.

Jo, förresten! I ett verk tryckt i Sovjet, *Guerra Revolución en Espana*, klagas det över de "isoleringstenden-ser" i Baskien som bl a ledde till "...att norra zonen betydande indus-triella och mänskliga resurser för-spilldes..." Här har vi i alla fall lyckats hitta en syftning på indust-rin, men hur vi än vänder och vrider på meningen kan vi inte se annat än att den ligger i linje med vår och Morrows ståndpunkt.

Borgare i ledningen

Varför var då den baskiska krigs-insatsen så halvhjärtad? Vi tror sva-ret ligger i att de som grep ledning-en i denna provins var högernationa-lister (till skillnad från t ex ETA) och därtill borgare. Precis som det fanns en proengelsk tendens inom den västsvenska kapitalismen under andra världskriget (vars språkrör var Torg-ny Segerstedt i Handelstidningen), fanns det i Baskien en lång tradition av förbindelser med England. Man identifierade (helt korrekt) Franco med tyska och italienska intressen.

Vänsterkrafterna i Baskien var o-erhört lojala mot denna borgerliga ledning. Man insisterade inte på vare sig kyrkobrännin g eller socialise-ring av industrin. Detta gäller även CNT-FAI. Tyvärr var man mer än lov-ligt lojala när det inte fanns något skäl att vara lojal. Det gäller t ex då basknationalisterna förtvivlat försökte kompromissa med Franco och utrymde städer inför den fascistiska framryckningen, så att stad efter stad föll i fascisternas händer utan att så mycket som en glastruta kros-sades. Denna taktik har ingen motsva-righet i något modernt krig, allra minst ett inbördeskrig. Morrow berät-tar om San Sebastians fall i septem-ber 1936, att borgarna först drev ut de milismän från CNT som ville förstöra fabrikerna, för att för-nindra att de föll i fascisternas händer och lämnade kvar femtio man för att skydda byggnaderna "...Bor-garna resonerade: förstörd egendom är borta för evigt, men om vi even-tuellt kan få fred med Franco, kan-ske han ger oss tillbaka vår egen-dom..." Men försvararna sköts och de kvarvarande borgarna kastades i fängelse eller avrättades. Endast fascisternas enorma dumhet räddade den gången Baskien från att falla.

Krig och politik

Men vi ska inte släppa stalinis-

Efter den stora offensiven in i Ara-gonien på sensommaren och hösten 36 övergick krigsaktiviteten i en sorts "vakthållning". Men låt oss då med en gång slå fast att alla krig, och i synnerhet inbördeskrig, har poli-tisk bakgrund. Och när de politiska motsättningarna är stora t o m på samma sida, kan den militära insatsen aldrig bli "rent" militär. Politik och krigföring vävs ihop.

De militära enheter som genomförde offensiven 1936 kontrollerades nästan helt av CNT-FAI och POUM, både vad gäller manskap och befäl. Det över-gripande målet för denna operation var att återta Saragossa, en nästan helig stad för anarkosyndikalister. Men man lyckades aldrig nå fram till Saragossa, varken då eller senare.

Sabotage mot milisen

Centralregeringen och PCE ville inte för sitt liv se några stora fram-gångar för anarkosyndikalisterna, som kunde rubba den politiska och militära balansen till CNT-FAI:s för-del. Därför sauterade man tillför-seln av vapen, ammunition och t o m livsmedel, så att milisen aldrig fick möjlighet att täcka upp sina förluster från offensiven 1936. För centralregeringen var det bara ange-lägenhet att milisen *höll* fronten, inte att den utvidgade sin inflytel-sesfär. Detta sabotage blev så små-ningom så uppenbart att krigskorres-pondenterna fick upp ögonen för det och nämnden det som ett allmänt känt faktum. Detta har dagens stalinister naturligtvis "glömt".

Ett annat sätt var att planera de militära operationerna så att CNT-FAI:s och i synnerhet POUM:s för-band hamnade mitt i korselden. Nå-got flygunderstöd fick dessa milis-styrkor sällan eller aldrig.

Katalonien utan stöd

Så över till krigsindustrin. I Baskien skedde aldrig någon omställ-ning till militär produktion. I Ka-talonien erkänner alla, inklusive stalinisterna, att en sådan omställ-ning ägde rum. Kritikerna inriktar sig istället på att krigsindustrin sköttes dåligt. Man skulle kunna anförä att en dåligt skött krigspro-duktion är bättre än ingen alls. Men det är inte sant ens att den sköttes dåligt, under de förhållan-den som räddde.

»Den *borgerlige* presidenten Compa-nys sa: "Arbetere i vapenfabrikerna i Barcelona har arbetat 56 timmar i veckan eller mer, och inga fall av sabotage eller bristande disciplin har inträffat" (citerad i G. Brenans *The Spanish Labyrinth*, sid 321). Ver-non Richards avslöjar i sin bok *Lessons of the Spanish Revolution* (sid 47) att mycket mer hade kunnat åstadkommas om inte centralregeringen vägrat den katalanska industrin er-forderliga medel för en utvidgning av produktionen. Detta är destom mer anmärkningsvärt då Katalonien var Spaniens främsta industriområde. En talesman för Valenciaregeringens undersekretariat för ammunition och va-pen medger att "krigsindustrin i Ka-talonien hade producerat mer än tio gånger mer än hela den övriga spanska industrin inalles och...att denna produktion hade kunnat fyrdubblas från och med september (1936, *vår arm.*) om Katalonien hade haft er-forderliga medel för inköp av råma-terial som fanns tillgängliga på spanskt territorium."

Balansgång

Denna attityd mot de kollektivise-rade industrierna hade naturligtvis politiska motiv. Det förhöll sig näm-ligen så, att skiljelinjen mellan privat och kollektivt ägande inte var den samma som den militära frontlinjen. För borgarna i regeringen var *i sista hand* en Fran-coseger att föredra framför upprättan-det av en socialistisk arbetarstat, *därför att både de och Franco stod för kapitalism*, medan divisionerna på den aragonska fronten och den kol-lektiviserade industrin i Katalonien och annorstädes representerade något som var *fullständigt oförenligt* med borgarnas klassmålsättning. Regering-en visste att sabotagen mot fronten i Aragonien och den katalanska krigs-industrin underminerade den antifas-cistiska fronten. Men den visste ock-

växa sig så stark att de kunde packa sina väskor och ge sig iväg. Det gällde för dem att underminera den revolutionära milisen och den socia-liserade industrin *exakt så mycket* att styrkeförhållandena mellan dem och vänstern inte rubbades till de-ras nackdel, för om vänstern försva-gades alltför mycket - militärt och ekonomiskt - skulle hela republiken gå över styr.

Det var en svår balansgång, och många gånger var det svindlande nära att fronten mot fascismen rasat sam-man.

Slut på »barnsligheterna«

Efter maj 1937 var inbördeskriget en rent militär affär, där två högst konventionella arméer bekämpade var-andra med högst konventionella meto-der. De flesta sociala landvinningar på landsbygden och i städerna var bortblästa eller försvagade. Sedan den frivilliga anslutningen till mi-liserna drastiskt började sjunka i januari 37, allteftersom kontrarevo-lutionen framskred och massornas en-tusiasm avtog, tvingades man inkalla folk. Det var slut på "barnsligheter-na" med val av befäl och samma sold oberoende av grad. Nu hade man minn-sann en riktig armé...Fast den rikti-ga stridviljan försvann visst..?

Republikens nederlag i april 1939 var en fullständigt logisk konsekvens av att man hade valt att möta fienden "på hemmaplan". När fascisterna all-tid kommer att ha mer och bättre va-pen, mer ammunition och bättre offi-cerare måste de mötas med politiska medel. När fascisterna alltid behärs-ka kadaverdisciplinen bäst, måste de mötas med den entusiasm i striden som bara medvetandet om att man har något att slåss för kan ge. När fas-cisterna alltid är bäst på nationa-listiska slagord måste de mötas med internationalistiska appeller, inte infantilt prat om att "kasta ut ut-länningarna", som bara bidrog till att reta upp de moriska legoknektar-na och italienarna i Moussolinis expeditiionskår.

Entusiasmen svalnar

Stalinisterna gav emellertid sin välsignelse åt en sådan politik. He-la folkfrontspolitiken bygger på masspsykologiska förutsättningar som gång på gång förkastats av historien. Man inbillar sig att så länge det finns någon som helst skillnad mel-lan en "vanlig" borgerlig politik och en fascistiskt, så kommer arbe-tarmassorna att kämpa mot fascismen med samma entusiasm som om valet stod mellan socialism och fascism. Därför inbillade man sig, att man lugnt försöka öka frontens styrka genom en ständig glidning åt höger. Arbetarna förutsättes ju kämpa pre-cis lika glatt. I själva verket be-grep arbetarna att det var skillnad mellan republiken och Franco, t o m då republiken var som sämst ur de-ras perspektiv, men entusiasmen av-tog proportionellt med att skillna-derna mellan de båda alternativen blev allt mindre. Politiska organi-sationer kan gå in i fronter för minsta politiska fördel, och deras insats kan vara lika stor även efter det att den politiska nyttan dras-tiskt minskat. Men arbetarmassor är inga politiska organisationer. De fungerar på ett sätt som man bland "proffspolitiker" ibland tycker är irrationellt och oförklarligt, men till syvende och sist är det ju på dessa massor det beror. Om man ska gå iland med någonting med dessa massors stöd måste man alltså för-söka anpassa sig till deras reak-tionsmönster, som bl a innefattar den "omogna" vanan att arbeta för något i proportion till vad den kan ge dem. Och inte i enlighet med de teoretiska skrivbordsprodukter som kokats ihop av herrar Stalin och Dimitrov.

Arbetarblod för borgarmakt

När Barcelona stod inför sitt fall blev det oro i leden bland borgarna. Casanova skriver: "Gripna av panik ville ministrarna vädja till CNT-ar-betarna i Barcelona att än en gång generöst gjuta sitt blod och rädda situationen, framförallt ministrarnas egen farliga situation. Dessa herrar inbillade sig att de kunde upprepa

dem - i normala tider vara fjättrat, de måste respektera den borgerliga lagen, de kan trakasseras oupphör-ligt, se sina militanter misshandlas etc. I farans ögonblick kan man släp-pa efter lite på kedjan och generöst låta dem dö för den lagliga regering-ens och den demokratiska republikens försvar...De tänker inte på att ar-betaren för att "ge allt sitt blod" måste vara fast övertygad om att han kämpar för att befria sina bröder. Det är kanske synd, ex-minister Gar-cia Oliver, men arbetaren är inte en kran, som man kan öppna när man vill för att få den röda vätskan att rinna. Det krävs en revolutionär po-litik för att göra arbetarna offer-villiga."

Marat

Noter

Not 1. F Claudin, *Den olägliga revolu-tionen*, utgiven av KAF 1975. Claudin, som var medlem av PCE:s politbyrå och en av partiets grundare, intar stånd-punkter som inte är identiska med Fjärde Internationalens och inte hel-ler med våra. Uppenbarligen var han vid tidpunkten för sin "självkritik" inte politiskt organiserad någonstans, utan förmedlar bara sina egna erfaren-heter och ståndpunkter, vilket snar-re höjer än sänker källvärdet hos hans skrift.

not 2 "Vilka skulle vi tjäna om vi föll i den fälla som Kaj Håkansson gillrat med sin 'källkritik'? I vil-kas tjänst står det att fronten för-lamas till följd av de åthävor som de frontfientliga trotskisterna för-söker förvilla frontens aktivister med? Svaret är givet, endast USA-imperialisterna skulle tjäna på att Kaj Håkansson lyckades i sitt försök att blanda bort korten i diskussionen om trotskisternas frontpolitik. Vi kan inte behandla källorna åtskilt från vår målsättning - maximalt stöd åt Indokinas folk". *Än en gång om trotskiemens frontpolitik*, Uppsala FNL-grupps styrelse, 1971 (stencil). Kommentarer överflödiga.

Rättelser

Rättelser till föregående artiklar om spanska inbördeskriget.

Första rtikeln, i AM 11-75:
I andra spalten, längst ner på sidan sex, står det att den baskiska bour-geoisin "i stort sett stödde kampen mot Franco. Det är i och för sig sant, men det framgår inte på vilket sätt! Det felet repareras dock i det här numrets artikel.
I fjärde spalten, längst upp på sidan sju, står det: "Trots en viss federa-listisk slagsida..." Det ska vara *lokalistisk* slagsida, dvs centrerin-g runt den egna fabriken eller byn. CNT i Katalonien var tvärtom fientliga mot den katalanska federalismen och vägrade t o m använda katalanska språ-ket på sina möten, trots att de tala-de det i vardagslag.
Andra artikeln. i AM 12-75:
I första spalten, längst upp på sidan sex, står det om den republikanska cnockpolisen "som hade rekryterats bland pålitligt antifascistiskt folk." Denna chockpolis var den minst fascist-influerade av alla reguljära poliskå-rer i Spanien. Men i sanningens namn ska sägas, att den inte alltid varit det. På grund av slarv har dessutom denna poliskår här och var i artiklar-na också benämnts "stormpolisen". Bäg-ge översättningarna förekommer i sven-skan från det spanska *asaltos*.

Tredje artikeln, i AM 1-76:
I andra spalten, längst ner på sidan sex, står det: "...även från borgerli-ga konspiratörers sida...". Det är en ren felskrivning och ska vara "...borgerliga *politikere* sida..." (om nu skillnaden är så våldsamt stor!)

OMAN KAMP MOT SULTANEN, IRAN, USA & SVERIGE

BEFRIELSEKAMPEN

Medan en våg av indignation från t.ex. SKP i Sverige och Kissinger i USA går genom världspresen därför att Cuba har sänt 7.000 soldater till MPLA:s hjälp för att förhindra en nykolonial regim i Angola, kan shahen av Iran i tysthet transportera 30.000 soldater till Oman för att förstärka sultanens odugliga legoarmé i dennes fruktlösa försök att krossa *Folkfronten för befrielse av Oman* och vinna det krig som pågått i nära elva år. Harold Wilson tar till brösttonerna och lovar att undersöka värvningen av legosoldater till Angola. Men att c:a 300 brittiska officerare är i sultan Qabous' tjänst i Oman och att sultanens överbefälhavare är brittisk general och en av de direkt ansvariga för terrorbombningar av civilbefolkning, av boskapsjordar och brännande av odlingar, det tiger Wilson och världspresen om. England lovade dessutom ett fortsatt deltagande i kriget i Oman, när den brittiske försvarsministern Roy Masson (labour) sommaren 1975 besökte landet.

Orsakerna till imperialisternas intresse av att direkt eller indirekt delta i krossandet av progressiva regimer eller rörelser i Västasien är uppenbara. Genom nationalisering av oljetillgångarna skapas förutsättningar för en ekonomisk, politisk och social utveckling, och detta skulle kunna tjäna som exempel för uppror i länderna runt omkring. Att en revolutionär förändring är farlig för imperialismen i detta område där världens största oljereserv finns, visar exemplet Nordjemen, där tom en nasseristisk statskupp var för progressiv. Där återställdes ordningen också snabbt genom en re. högerkupp. Det finns mycket som för närvarande tyder på att en politisk och även militär förberedelse håller på att ske för att under någon förevändning intervensera i Sydjemen, som sedan 1967 har en demokratisk, antikolonial regim.

Sedan december 1973 står PFLO (Folkfronten för befrielse av Oman) inför en ny situation. Tidigare var britterna och den reaktionära sultanregimen motståndarna, men efter Folkfrontens politiska och militära framgångar har de den samlade reaktionen och imperialismen emot sig, med USA, Storbritannien,

Iran och Jordanien i spetsen.

Man hade vid det laget nämligen befriat 90% av provinsen Dhofar som gränsar till Sydjemen och utgör ung en fjärdedel av sultanatet, och man hade kommit ganska långt i uppbyggandet av alternativa strukturer, alfabetisering, hälsovård etc.

Det aktuella läget är alltså att den militära styrkan som reaktionärerna och imperialisterna förfogar över uppgår till c:a 50.000 soldater utrustade med moderna sofistikerade vapen - ett bra mått på bl a shahens desperation. Hans militära heder och ära hänger på att lyckas krossa det "band av vildar" som han i december 1973 lovade att det skulle ta 14 dagar att knäcka. Det har också uppstått ett besvärande motstånd i Iran mot deltagandet i kriget, och kvinnor och barn har demonstrerat utanför krigsministeriet. Den 10 december 1975 hölls en stor segerfest i Muscat, huvudstaden i sultanatet. Sultan Qabous talade i radio och förklarade att de "kommunistiska terroristerna" nu var helt slagna. Folkfronten svarade ironiskt i sin radiosändare i Aden, Revolutionens Röst, att nu var det 15:e gången som Qabous dödförklarar PFLO och fortfarande pågår striderna... Men självklart är det politiska och militära läget svårt, och befrielseströrelsen är mer än någonsin beroende av internationellt stöd i olika former.

VAD SLAGS REVOLUTION?

»Kvinnan utgör hälften av samhället. Ingen folklig sak kan segra om hälften av folket befinner sig i ett förlamat tillstånd.»

Det program för den nationellt demokratiska revolutionen som den nuvarande Folkfronten för befrielse av Oman antog på sin kongress 1974 är resultatet av en lång process. Redan 1968 antog dåvarande PFLOAG (Folkfronten för befrielse av Oman och Arabiska Viken) den vetenskapliga socialismen som vägledande för frontens analyser, vilket man tre år senare gjorde självkritik på. 1968 kunde man vid sidan om imperialismen och kolonialismen även utropa den nationella bourgeoisie som strategisk fiende, medan man 1971 och fortfarande menar att *alla* som är emot den främmande närvaron i Oman och inte är ekonomiskt bundna till imperialismen, på olika sätt kan stödja den nationellt demokratiska revolutionen och alltså är tänkbara allierade. I konsekvens med detta strategiska mål har man alltså inskränkt befrielsekampen till att gälla sultanatet Oman, vars gränser man tidigare förklarade artificiella. Tidigare hävdade man att revolutionen i området måste omfatta alla småstaterna vid Arabiska Viken eftersom dessa är konstruktioner av imperialisterna och skapade för att splittra och härska i detta för världs-imperialismen så viktiga område.

Befrielseströrelsens politiska arbete i denna eftersatta del av arabvärlden har bestått i att ersätta gamla motsättningar med nya. Stamstrukturen som kolonialisterna har förstätt att utnyttja till sin fördel, har i stor utsträckning slagits sönder och man har lyckats uppnå en hög grad av enighet mot de imperialistiska förtryckarna och deras mario-nett, sultan Qabous. Religiösa fördomar har luckrats upp och detta visas främst i kvinnornas situation, vilka deltar i frontens arbete och i befrielseströrelsen i ovanligt stor utsträckning. Kvinnliga medlemmar i armén berättar att de nu har en stor frihet, när de blivit kvitt sina fyra förtryckare: schejken, imanen, fadern och mannen. Alfabetisering, skolor och hälsovård är självklara inslag i frontens politiska arbete.

När man gjorde självkritik på att man antagit den vetenskapliga socialismen som ideologi för kampen, menade man att man förväxlat partiets roll med frontens. Numera har man alltså ett program för den nationellt demokratiska revolutionen som inte kräver ett ställningstagande för socialismen. Man talar om

sirah-ön efter engelsmännen. Massirah ligger utanför Omans kust.

Joseph Sisco som är motsvarande statssekreterare i USA:s försvarsdepartement brukar försvara yrkanden om militärt bistånd till staterna vid viken med att Sovjet har baser i Sydjemen, och levererar vapen dit. Men de journalister, som Nationella Fronten i Sydjemen bjöd på en flygtur till Socotra-ön, kunde konstatera att det inte fanns någon sovjetisk bas där. Och Mig-planen som Sydjemen har, har en räckvidd på 600 km, medan Phantom-planen når mål på 1600 km avstånd. Sydjemen kan alltså inte med sitt flyg nå Saudi-Arabien städer, medan Phantom-planen kan nå både Bagdad och Aden.

SVERIGES ROLL

Det svenska kapitalet har länge haft ögonen på området kring Arabiska viken. Svenska Elektrokoppar, som är ett Wallenbergföretag hade fram till sommaren 1975 ung. 12% av aktierna i aluminiumfabriken Alba i Bahrain, som av arbetarna kallades "kyrkogården" eftersom på mycket kort tid ett trettiotal arbetare hade dött av sjukdomar i andningsorganen, bl.a lungcancer.

PLM har i dagarna slutit avtal för att bygga en förpackningsindustri i Dubai.

LMEricsson har för 80 milj. kronor byggt upp telefon- och kommunikationsnätet i Oman, vilket har stor betydelse

för kriget mot befrielseströrelsen. LM har en personalpolitik i Oman som går ut på att anställa utländsk arbetskraft, främst baluchistanier men också folk från emiraten. En omanistisk arbetare som var anställd av LM i Oman klagade över att man anställde utländsk arbetskraft fastän arbetslösheten är mycket stor i Oman, och han fick sparken.

VOLVO har sålt polisbilar som används av sultanens polis, och vilken användning dessa får i ett land där medborgliga rättigheter aldrig har existerat, där man kan hållas fängslad utan rättegång i årtal, där tortyrmetoderna inte står Sydvietnams eller Brasiliens efter och där det finns ett par tusen politiska fångar, kan man lätt föreställa sig. I detta land behöver man bara klaga på brödkrisen för att kallas kommunist och kastas i fängelse...

Under striderna har PFLO beslagtagit svenskstillverkade vapen. Det har varit såväl granatkastare som maskingevär. Om det är sultanens legoarmé eller de iranska trupperna som använder svenska vapen är fortfarande oklart, men säkert är att den svenska regeringen inte betraktar Iran som ett krigförande land.

Men framförallt är det Iran som är intressant för den svenska imperialismen. I november 1974 besökte en stor delegation från Exportföreningen med prins Bertil i spetsen Teheran, och resultatet av det besöket har inte låtit vänta på sig. Avtal med företag som Bofors, Gränges osv. kommer på löpande band.

VÄNSTERN I PORTUGAL: SJÄLVKRITIK OCH NYA TAG

FUR under sin glans dagar.

I förra numret av ARBETARMAKT hade vi en utförlig redogörelse för läget i Portugal. Vi konstaterade att de borgerliga krafternas offensiv mot revolutionen hade drabbat vänstern hårt, men i stort sett lämnat arbetarkommissionerna och kooperativen på landsbygden intakta. Den senaste tiden har reaktionen koncentrerat sig på kooperativen. Genom att mobilisera småbönderna i norr, har man sökt skapa en situation, där man kan slå till mot kollektiven. Man har nu också genomdrivit dekretet om kollektivisering, som innebär att fortsatt kollektivisering stoppas, men har alltså ännu inte vågat t.ex upplösa existerande kollektiv.

Att bönderna i norr har kunnat utnyttjats av reaktionen, beror till stor del på att deras situation inte har förbättrats efter revolutionen, utan snarare försämrats. Priset på böndernas produkter har t.ex inte ökat i samma takt som på de produkter de måste köpa. Naturligtvis kan man rikta kritik mot den revolutionära vänstern, för att den inte ägnat böndernas situation tillräckligt stor uppmärksamhet. Men man

måste också komma ihåg dels vänsterns begränsade resurser, dels det oerhört starka inflytande som kyrkan har bland bönderna. Men, vi kan idag se hur vänstern riktar en allt större del av sin aktivitet ut mot landsbygden än vad man gjorde före den 25 november förra året.

Händelserna kring och efter den 25 november har som nämnts inneburit en försvagning av den organiserade revolutionära vänstern. Samtliga organisationer har fått märkbart mindre stöd från arbetarklassen, och ofta också förlorat medlemmar och sympatisörer.

Vi har tidigare i ARBETARMAKT redogjort för den revolutionära fronten FUR (Se AM nr 10/75). Den existerar formellt fortfarande, men har mist mycket av sitt inflytande och betydelse. Av de sex organisationer som ingick finns bara tre kvar inom fronten: PRP, FSP och MES.

MDP uteslöts för att man inte verkat för frontens målsättning. I praktiken tjänade MDP som kommunistpartiets förlängda arm inom FUR och verkade passiviserande på arbetet.

LCI, den trotskistiska organisationen har gjort självkritik och kritiserar

nu FUR för att ha varit "sektaristiskt". LUAR slutligen, är i praktiken upplöst, och medlemmarna har fördelat sig på andra organisationer. En större del har gått till socialistpartiet(!).

En viktig fråga som vänstern idag selsätter sig med, är de politiska fångarna. Nyligen har en organisation bildats: *Kommittén för frigivandet av antifascistiska och revolutionära fångar, CLARP*. Den stöds av MES, PRP och det maoistiska UDP. CLARP har stöd från såväl arbetar- och bostadskommittéer som från några fackföreningar. Kommunistpartiet har ställt sig tveksamt, och t.ex har man inte stött CLARPs demonstrationer.

Även om de revolutionära organisationerna inte är klara i sina analyser av vilka misstag som begicks före den 25 november och vad som möjliggjorde kontrarevolutionens offensiv så kan följande sägas vara relativt allmänna slutsatser:

- FUR överskattade soldaternas militans och framför allt, man överskattade soldatorganisationen SUVs styrka. SUV *organiserade* inte soldaterna, utan hade endast ett stöd för de krav man förde fram, speciellt de "soldatfackliga". det fanns alltså ingen *alternativ revolutionär ledning* till krigsmaktens traditionella, som kunde ingripa i en kris-situation. Vi såg därför hur många soldater på olika regementen stod handfallna den 25 november.

- Arbetarkommissionernas inflytande överskattades, liksom vänsterns inflytande inom dessa. Arbetar- och bostadskommisionerna kunde inte fylla några viktiga uppgifter vid reaktionens kupp.
- FUR trodde att kommunistpartiets bas i en revolutionär krissituation automatiskt skulle prya med partiet. Det krävs en lång tid av agitation och kritik av PCP:s reformism för att få till en sådan prytning.

- FUR underskattade möjligheterna av en reaktionär offensiv i detta läge, en följd av att man överskattade revolutionärernas inflytande inom militären. Man trodde inte att reaktionen hade så pass stor kontroll över soldaterna, som det visade sig att dom hade.

Idag har den revolutionära vänstern påbörjat det mödosamma arbetet med att bekämpa reaktionen, genom att bl.a söka nå ut till bönderna och lantarbetarna i norr - där en viss organisering redan kommit till stånd. Man söker också öka samarbetet mellan arbetarna i städerna och lantarbetarna. Det arbete som *kamp-kommittén* i Setubal bedriver med att avskaffa mellannänderna i varuutbytet stad-land är ett led i detta arbete (se förra AM).

Arbetarklassens kampvilja är långt ifrån knäckt. Ett exempel på detta är de 700 arbetare som okuperat Timex-fabriken utanför Lisabon.

Vi vet, att förr eller senare - och då snarare förr - kommer borgarna att gå till attack mot arbetarklassens självständiga organ. Men vi ser också att de inte kommer att kunna genomföra en sådan aktion oemotsagda.

NC

Polisen blir allt mer brutal. Här blir en journalist utsatt för polisvåldet.

SUV hade stöd för sina krav bland soldater och matroser, men utgjorde ingen organisatorisk kraft.

UNGERN 56 DEN BEVÄPNADE SANNINGEN

Andy Anderson

Alldeles före jul kom ARBETAR-PRESS ut med sin första bok. Den handlar om radsrevolutionen i Ungern 1956, då arbetarklassen reste sig mot statsbyråkratin och skapade sig sin egen organisering i arbetarråden.

Boken är viktig därför att den behandlar ett av de många exemplen på hur arbetarklassen organiserar sig i arbetarråd - den visar hur Ungern -56 utör ytterligare ett exempel på radsorganiseringens allmängiltighet i uppsving i arbetarklassens kamp.

Men boken är också viktig därför att den utgör ett slag mot Moskva-kommunisternas och maoisternas historieskrivning. Den avvisar idén om att revolutionen i Ungern skulle vara uttryck för en kontrarevolutionär kupp, initierad av västmakterna. Den avslöjar likaså klart Mao tse-tungs hyllningar till Sovjet för nedsändet av "kontrarevolutionen". Läs den så får du se!

Beställes genom att betala 20:- på ARBETARPRESS pg 88 66 51 - 9.

RÅDS MÅLT TEORETISKT ORGAN FÖRBUNDET ARBETARMAKT

FAMILJEN
HUSHÅLLSARBETET

nr 6-7

Rådsmakts familjenummer har blivit en hejdundrande succé. Den tredje upplagan är snart slutsåld.

I numret avlivs förödande säkerhet så gott som alla det borgerliga samhällets myter om "den lyckliga familjen", sexualiteten, barnuppfostran och kärleken. Ingen av de föreställningar vi blir itutade från vaggan till graven lämnas utanför. Allt skärskådas och avslöjas.

En perfekt högläsning för familjekvällen.

PRENUMERERA!

4 nummer för 15:-

Stödprenumeration minst 30:-

Postgiro 87 99 69 - 4

Adress: Box 31 102
400 32 GÖTEBORG 31
Tel 031/42 30 98